

ORIENTEERUJA

27. august 1999

Nr. 6 (42)

Maailmameistrivõistlustel Šotimaal kirjutati ajalooürikutesse:

Tavarada: Külli – maailma 7. naisorienteeruja

Teade: Tarvo, Erik, Olle, Sixten – maailma 9. meeskond

Selles numbris:

● Leho Haldna **Presidendiveerus** lk 2 tödeb, et suvi on läinud mööda kui unenägu.

● Leida Sevruk on neljakordne veteraniide maailmameister! Mati Poomi reisikiri viib lugejad Taanimaale ning kutsub vaatama maakera teiseltki poolt. Lk 2

● Pöidlad pihku! – Kas Põlva saab juunioride 2003. a MM korraldus-õiguse? Otsuse 2003. aasta juunioride MM-võistluste toimumiskoha suhtes teeb IOF septembris. Lk 2.

● **MM - võistlused Šotimaal Invernessis:** Kommentaarid võistlejait ja Leho Haldnalt, pikem analüs Tõnu Raidilt. Lk 4, 5, 6 ja 8

● Lk. 7 Jürgen Rostrup: Kuidas saab maailmameistriks. Lugejateni vahendanud Olle Kärner

● Juunioride MM peeti Varnas, kus joosta tuli trotsides palavust ja põrsaid. Arti Albert, Lk. 8

● Lk. 9 Tölkelugu **Psühholoogilised faktorid orienteerumisspordis.** 3.osa: **Kontsentratsioon.** Tölkija: Sixten Sild

● Kobras karika tulemused, lühiajased jm põnevad ja vajalikku –

kokku 12 leheküljel!

Fotodel: Ülal: Eesti koondis MM võistlustel (vasakult) Tarvo Avaste, Sixten Sild, Külli Kaljus, Kerti Rebane, Ruth Vaher ja Maret Vaher. Pildilt puuduvad Olle Kärner ja Erik Aibast.

All: Ainsa medali tõi korraldajamaale Yvette Baker – naiste lühiraja võitja.

Presidendi mõtteid

LEHO HALDNA

Suvi läks kui unenägu

Suvi läks kui unenägu - reisides ja joostes: nii võiks lühidalt kokku võtta paljude orienteerujate juulikuu tegemisi. Minu suvised reisid viisid mind

kodustele mitmepäevajooksudele – Ilvestatele Palu metsades ja 4ESTile Saaremaale ning MM-võistlustele Šotimaale. Sain nende sündmuste juures olla erinevates ja huvitavates rollides-võistleja, EOL volinik ja -võistkonna esindaja.

Ilvestade sai tänavu minu jaoks ootamatu alguse, kui klubikaaslase silmavigastus tõstis mind tänavuse Eesti teatemeistri OK Võru esindusmeeskonda. Nelja võistluspäeva jooksul jõudsin järjekordelt veendumusele, et meie noorema põlve tegijate põhihääda on nõrk tehniline ettevalmistus. Eriti tuleb see välja Ilvestatel, kus on valdavalt lühikesed, pidevat kaardilugemist nõudavad etapid. Tunnistan, et jooksuvõime ei lubanud mul konkurentidest jagu saada, kuid soodne rajaplaneering ja -pikkus võimaldasid mul hoida OK Võru meeskonda esikohakonkurentsis. Ja võit tuligi koostöös Tarvo Avaste ja Sixten Sillaga, kusjuures Sixtenile oli see esimene kord Ilvestadet võida.

4EST mitmepäevajooks Saaremaal Karujärvel oli minu arvates seni kõige paremini õnnestunud korraldusega 4EST. Tahaks kiita Saaremaa OK, kes vaatamata aastasele ettevalmistusajale said võistluse püsti-panekuga hästi hakkama. Üldkorralduselt panid saarlased mandrimeestele ära, etteheiteid tuli volinikul kuulda Karujärve kämpingumajutuse lärmaka ööelu kohta ja ka auhindade ning autasustamise venimise töötu.

Saaremaalt väärrib meenutamist veel öhtune pargiorienteerumine Kuressaare lossipargis. Tipporienteerujad näitasid siin rahvale seda, mida neil tavaorienteerumises ette ei tule: vallikraavis ujumist, kindlusemüüri ületamist. Show-elemendid olid selles võistluses täiesti omal kohal ja ka TV-ülekanne sellest jooksust oleks vaatemängu seisukohalt olnud müüdav.

Enesekriitiliselt tuleb tunnistada, et peaegu kõik, mis selle võistluse juures oli halvasti, oli EOL voliniku süü. Meeldetuletuseks: võistluse volinik ei ole rajainspektor, nuhk ega muidu paha inimene, vaid ühenoduslüli võistlejate ja korraldajate vahel. Volinik peab veendumata, et korraldaja on võistluskorralduse üles ehitand ja võistlus toimub kirjutatud ja kirjutamata reeglite kohaselt.

Saaremaal oli läbimõtetloma rajainspektori töö, mistõttu langes see koormus volinikule. Eliitklasside avapäeva radade ebaõnnestumise taga oli aga mitmeti tõlgendatav, n.ö. bingo KP. Kaardistaja ei olnud üles leidnud kõiki kivihunnikuid ja rajameister kasutas tõenäoliselt KP objekti ühte neist mittekaardistatutest. Tegelikult oli kogu see piirkond KP paigutamiseks ebasobiv.

Mõned meie võistlejad on muutunud nii vähetolerantseteks, et seisavad kohas, kus nende arvates peaks KP olema, viis kuni kakskümmend minutit, selle asemel, et läheneda loominguliselt ja leida KP kõigest 15m kauguselt. Muide, sama KP oli ka H40 võistlejatel, kel oli kõigil meisterlikkust kõnealune KP leida ja tulemuste tühistamist ei soovinud keegi.

Tänavuse orienteerumisaasta tippsummus, MM-võistlused olid seekord Šotimaal Invernessis. MM on kui riikide orienteerumistasese ülevaatust, kus käib pidev omavaheline võrdlus. Šotimaa ei olnud meile mitte halb koht oma taseme näitamiseks. Tavaraja eeljooksudest said maksimaalse arvu – 8 – võistlejaga finaali vaid 5 riiki: Soome, Roots, Norra, Šveits ja Eesti. Lühiraja eelvõistlus tõi meile siiski pettumuse Maret Vaheri ebaõnnestunud jooksu ja Sixten Silla katkestamise näol. Mõlema jooksu finaalides oli seekord jõudu ja ka õnne parimate kohtade kaasräkimisel Külli Kaljuse. Külli 7. koht tavarajal on iseseisva Eesti koondise parim individuaaltulemus MM-võistlustel. Heameelt tegi veel teatemeeskonna esimene korralik jooks MM-tasemel. 9. koht on ikka midagi muud kui varasemate aastate 15-17. kohad.

Tahaks tänada kõiki, kes panid oma raha ja aega sellesse, et Eestit väärirkalt MM-võistlustel esindada. Saime kinnitust, et meil on olemas maailmas arvestatava tasemega koondis, mis on eelduseks, et lähiastatet keegi võtab eestlastest jälle ka maailma tippvõistluse medaleid.

Leida Sevruk neljandat korda maailma parim!

Veteranide MM-võistlustel Taanimaal, Aarhusis osales poolteistsada Eesti orienteerujat. 35 osalenud maa seas edestasid meid osavõtjate arvult vaid traditsioonilised tugevad orienteerumismaad Roots, Norra ja Soome ning ka korraldajamaa Taani. Võistluste programmi kuulusid tavakohaselt harjutusrada, 2 kvalifikatsioonivõistlust ning A-, B- jne finaalid, igaühes kuni 80 võistlejat. Viimased finaalid olid koguni E tunnusega, mis tähendas, et suuremates vanuseklassides (H50 ja 55) proovis jõudu pea 400 võistlejat.

Eelvõistluste maaistik oli Silkeborgi piirkonnas ja on Taani nõudlikemaid orienteerumismaaistikke. Üldmuljelt väga tasase Taani kohta oli see valdavalt loodusliku lausmetsa ala tugevasti liigestatud, menutades nii reljeefilt kui läbitavuselt meie Lõuna-Eesti parimaid maaistikke Obinitsas, Kaperal või Harglas. Ainult et männimetsa asemel oli kuuse- või segamets ja nõlvad kogu maaistikul suuremad.

Kõik tundus pärts kodune, ka finaalmäastik Lindumis, mis oli tasasem ja rajad mõnede koguni "neljapäeval". Kvalifikatsiooni-päevadel tuli meie võistlejalt mitteid häid sooritusi, sealhulgas ka võite (Mare Ojaste, Leida Sevruk) ja teisi-kolmandaid kohti (Marje Viirmann, Rein Unt, Toivo Saue). Finaalis oli konkurents muidugi teine ja tugevam ning eestlased enam esile ei pääsenud (D75 8. Valve Nõmme, D50 9. Tiia Kaasik (211 võistleja seas), D35 11. Marje Viirmann, H50 19. Toivo Saue). Välja arvutud muidugi meie nüüd juba neljakordne maailmameister Leida Sevruk (varem 1995 Peterburgis, 1996 Hispaanias ja 1998 Tšehhimaal), kes oma D85 klassis oli küll ainus osavõtja, kuid läbis esimese eelvõistluse ja finaali määrustepäraselt ja oli taas oma klassi parim. Siinkohal tahaks kasutada juhust ja õnnitleda tohutult sportlikku, elurõõmsat, tarmukat, ettevõtlitku ja julget daami ka 15. augustil

õnnelikult sooritatud langevarjuhuppe eest! Surfaminegi on mõni aasta tagasi ära kogetud, kuid bendzhi-hüpe võiks siiski jäädva proovimata! Orienteerumise kuriroosumitest veel niipalju, et Taanis maandus ühele meie võistlejale peale nõlvalt hüpanud metskits ja nii, et mees oli kitse kõigi nelja jala kaisus. Pidi olema hullupööra õnne, et ükski sõrgadest otse ei tabanud - vaid üks rebis püksid lõhki ja ainult kriimustas jalga.

Eesti orienteerujad on maailma mastaapsematel võistlustel olnud arvukamaid osavõtjaid ja kõrvale ei jäädud ka viimases kaugemast veterani MMist Ameerikas. Taanis oli avamisel meie delegatsioon Orientuuri ühlustes kollastes särkides domineeriv ja pääses päevalehe ülevaates põhifotole. Järgmine taoline võistlus on jaanuaris alguses Uus-Meremaal ja sinnagi läheb paarkümmend eestlast (tõsise soovi korral saab selle Orientuuri reisiga veel ühineda!). Taas sood-

saim võimalus on aga 2001.a., mil veteranide MM korraldavad leedu-lased ja kohaks on valitud kaunis ja eksootiline Kura sääri. 2002 tuleb aga taas joosta "pead allapoole", sest võorus-tajaks on Austraalia. Kui elujärg kannatab, tasub veteranide MMi kogeda igal huvilisel - võistluse atmosfääri on mõnus, joosta saab pingevabalt ja igaüks saab koha oma oskusetele vastavas finaalgruppis. Ja alati saab neilt võistlusreisidel suure annuse reisimuljeid.

MATI POOM

Nikolai Järveoja, Marcel Schiess, Leho Haldna ja Sixten Sild Põlvases
hotell Pesa ees

Foto Nikolai Järveoja erakogust

Põlva võib saada MM linnaks!

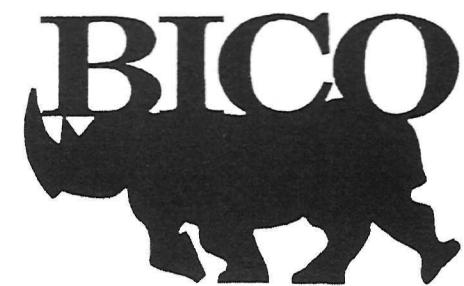
Juuni lõpus külastas Põlvet IOFi esindaja Marcel Schiess, et tutvuda 2003. aasta juunioride MM-võistluse võimalike korraldajatega.

Koos Kolla Järveoja, Leho Haldna ja Sixten Sillaga vaadati üle võimalikud võistlusmaastikud ning tutvuti Põlva linna.

Lisaks Eestile soovivad juunioride tippvõistlusi 4 aasta pärast korraldada veel Läti ja Rumeenia. Kuna viimasest riigis peeti antud võistlused alles paar aastat tagasi, konkureerivad korraldusõiguse eest tegelikult vaid Eesti ja Läti. Eestist siirduski Schiess edasi Lätti, et tutvuda Tukumsi ümbruse orienteerumismaastikega.

Hilisema informatsiooni kohaselt eelistas Marcel Schiess 2003. aasta juunioride MM-võistluse toimumiskohana Põlvet, mille eduks Läti Tukumsi ees on korralikud majutustingimused, kõikide teiste võistlusega seotud oluliste kohtade lähedus üksteisele ning siinsete korraldajate kogemus suurvõistluse läbiviimisel.

Otsuse 2003. aasta juunioride MM-võistluse toimumiskoha suhtes teeb IOF septembris.

**Reisikindlustus
sõitudeks
mistahes maailma nurka**

**Orienteerujaile Eesti soodsaim
võistlusriskikindlustus**

Ära riski – reisi ja võistle muret tundmata!

**Vormistamine ja lisainfo Regati 1 - 312,
mitmetel võistlustel ja Tallinna neljapäeval**

Mati Poom, 250 74686, t. 6398692

Mida öelda Eesti koondiste kohta?

Eesti organiseeritud o-spordil on ümmargused tähtpäevad – tänavu mõödub 40 aastat esimestest Eesti meistrivõistlustest ja tuleval aastal 40 aastat esimesest maavõistlusest.

Oleme arvet pidanud o-koondiste ja koondislaste esinemise kohta alates esimesest matšist. MK etapid vajavad veel üle kontrollimist, aga ka ilma nendeta on kirjas 194 võistlust. Rohkem kui kolmesaja koondislase seas on teenekamad Marje Viirmann - 71 korda(1977-1993), Uku Annus 66(1965-83), Maire

Raid -65(1960-82), Arvo Kivilas -59(1968-84), ja Ira Saar -57(1967-84). Oleme koondise esinemisest ka mitmel korral kirjutanud. Tänava kevadel valmis Eesti Spordimuuseumile kokkuvõt "Eesti orienteerumiskoondiste esimene veerandsajand (koopia ka TÜ Raamatukogus ja Rahvusraamatukogus). Koondus on võistelnud märkimisväärse tulemuslikkusega. Ta väärib laialdasemat tutvustamist kui vaid käskirjaline ajalugu. Selleks on kavas tuleval aastal avaldada

**VELLO VIIRSALU
OLAVI KÄRNER**

Ümmargune arv aastaid – 10 – on mõodunud ka sellest võistlusest ja võidust.
Fotol: (vasakult) Inno Ling, Leho Haldna, Are Leesik ja Sixten Sild – NSVL
MV võitjad teatejooksus.
Foto Sixten Silla erakogust

Kopranahad Armo Hiile ja Anu Annusele

11. Kobras karikavõistlustele Karaskisse tuli üle 400 orienteeri ja viiest riigid. Nendest lätlasi paaritosina ringis. Kaugele tulijad olid tsehhid oma minibussiga. Kohapeal liikusid nad ringi jalgratastega. Tsehhide esmakordsed muljed orienteermisturistidena Eestimaast ja võistlusest olid väga head. Meilt siirduti Saaremaale ja seal edasi Tallinna. Järgmisel aastal lubasid nad tulla juba suurema seltskonnaga.

Kuigi Eesti koondise põhitegijad olid MM-il Šotimaal, jätkus meeste eliitklassis võita soovijaid küllaga. Selleks meelitas igapäevane eriauhind. Kolme päeva summas võitis kopranaha ARMO HIIE Ilvesest, kellele kuulus ka avapäeva võit. ANDREAS KRAASIL (Saue Tammed) ebaõnnestus esimene päev täielikult, saades alles 16. koha. Teise päeva aga Kraas võitis INNO LINGI (Lehola) ees. Kokuvõttes jäi Ling siiski kol-

mandaks. Leedulast SKIRMANTAS RAMOSKAT teine kohal üldsummas rahuldas, kuid rahul polnud ta sellega, et tal ei õnnestunud saada ühtegi päevavõitu. Viimasel päeval sai esikoha ANDREI NIKITIN (SRD).

ANU ANNUSELE Pekost kuulusid D21E klassis kõik päevavõidud ja üldesikoht ELO SAUE (Ilves) ees.

Meeste parimatega vesteldes jäädidi rahule Kopra tavapärase hea korraldusega (joon pikkadel radadel metsas ja ka finis, puhvetid, maitsev supp, duš, nimelised WC-d tsinkplekiga kaunistatud, ilus võistluskeskus, meeldejääv autasustamistseremoonia jne.). Meeldivalt oldi üllatunud hästi planeeritud ja korrektelt paigaldatud kontrollpunktidega. Seekord jäädidi rahule ka klasside rajapikkuste ja võiduaegadega.

Võistluse toetajateks olid OK Põlva Kobrased pikajalised lepingupartnerid: PÄRNU ÖLU

AS. GREENY AS, KAGU PETROOL AS, RAUDNAGEL OÜ, PÖLVA LINN. Auhindade või siis nende muretsemiseks andsid raha BOSTIK AS, PÖLVA TARBIJATE ÜHISTU, COCA COLA, ORBIT, VAROLA OÜ, PALOMA PAPP AS, CISTA AS, KOBRAS AS, VAN DER GRAAFF AS, ERASTVERE METSKOND, KÖLLESTE VALD.

Janu aitas leevendada VÄRSKA VESI AS, heinaniitmine juures oli PÖLVA TEEDEVALITSUS. Täname kõiki osavõtjaid meeldivate kolmepäevaste elamusete eest ja ebaõnnestujatele soovin paremat tulemust järgmise aasta KOBRAS KARIKAL Valgesool 4.-6. augustil.

**NIKOLAI JÄRVEOJA
OK Põlva Kobras president**

Fotol: D21 medalikolmik (vasakult) Elo Sau (2.), Anu Annus (1.) ja Merike Vanjuk (3.).

Euroopa MV orienteerumises aastal 2000

Šotimaal MM-võistluste ajal toimus Euroopa orienteerumisliitude juhtide koosolek, kus otsustati järgmisel aastal korraldada kontinendi lahtised meistrivõistlused. Euroopa MV toimuvad Ukrainas, Truskavetsis 28.06.-04.07.2000 koos MK-sarja etapiga ja MK-reegelite kohaselt. Kavas on eeljooksuga tavarada, teade ja lühirada. Iga riik võib välja panna kaks 3-liikmelist teatavõistkonda nii naiste kui meeste arvestuses, kuid medalid antakse ainult iga riigi parimale võistkonnale.

Järgmised kaks aastat ehk uus MM-tsükkkel, töötab meile tulla reisikulude kokkuhoiuaeg. On ju aastal 2000 veel MK-etapid Soomes Lahtis ja 2001.a MM-võistlused Tamperes. Loodan, et koondisekohata konkurentsi sekkuvad ka need, kelle toetajate rahalised võimalused ei pidanud mõodunud MM-tsükli valudele vastu.

LEHO HALDNA

2000. a MK-sarja osavõistlused

15.04	tavarada	Jaapan
16.04	teade	Jaapan
22.04	lühirada	Austraalia
23.04	tavarada	Austraalia
24.04	tavarada*	Austraalia

*viitstart eelmise päeva tulemuste põhjal

30.06	teade	Ukraina
01.07	tavaraja eeljooks	Ukraina
03.07	tavaraja finaal	Ukraina
04.07	lühirada	Ukraina

18.07	mitmepäevajooks 1.päev	Soome/Lahti/FIN5
19.07	mitmepäevajooks 2.päev	Soome/Lahti/FIN5
20.07	superlühirada	Soome/Lahti/FIN5
21.07	mitmepäevajooks 3.päev	Soome/Lahti/FIN5

11.10	lühirada	Portugal
12.10	tavarada	Portugal
14.10	teade	Portugal

Punktiarvestusest:

Arvesse lähevad Portugalis toimuvad etapid ja 4 tulemust varasemast 7 võimalikust. See tähendab, et ainult Euroopas võisteldes on võimalik 6 arveseminevat tulemust kokku saada. IOF Nõukogu otsusega on Portugali MK-etapid kindlasti punktiarvestuses, sest tahetakse saada *töelist, haaraat MK-finaali*. Sellega on

osaliselt hüljatud varasem põhimõte, et MK-sari selgitab maailma parima orienteeruja läbi kogu hooaja.

Teatevõistlustel lähevad arvesse kõik 3 tulemust, mis võtab esikohavõimaluse riikidel kellel ei ole raha kolme võistleja lähetamiseks Jaapanisse-Austraaliasse.

LEHO HALDNA

Lühiajused

19.07.99, FIN-5

Külli Kaljus tegi taas Eesti o-ajalugu võites soomlaste suurima individuaalse mitmepäevajooksu FIN-5 naiste põhiklassi D21E.

Võistlusklassi auhinnaks sel aastal oli tšekk 5 tuhande Soome margale.

* * * *

Võit toodi koju ka Roots (ja kogu maailma) suurimalt mitmepäevajooksult O-Ringenilt, kus Eesti juunioridekoondise liige Age Poom oli **D20** (pikk rada) klassis kokuvõttes üle kõigist oma konkurentitest.

Toimetusse laekunud andmeil on sellelt võistluselt saadud küll ka varem üks üldvõit (Kalle Luuk H35B klassis), kuid nii tugevas sarjas on see esimene kord.

*Palju
õnne!*

27. aug. Triin Vask (29)

5. sept. Pille Taba (38)

5. sept. Martin Veermäe (27)

8. sept. Kalle Ojasoo (41)

11. sept. Saima Värton (41)

12. sept. Marje Viirmann (39)

23. sept. Arvo Järvet (51)

2000 – MM-i aasta

MM toimub meie idanaabi juures Krasnojarskis 28.02.-05.03.2000. Uudiseks on, et samuti toimub ka MK sari ja MM individuaalvõistlused on 7 ja 8 MK osavõistlus ning teade 4 osavõistlus. MK sari algab osavõistlustega Soomes (Sotkamo) 12.-16.01.2000, edasi 27.-30.01.2000 Austria (Rohrbach) ja 31.01.-06.02.2000 Slovakia (Donovaly, Banska-Bystrica). Slovakkias toimub ka samaaegselt juunioride MM. MK koondarvestuses läheb arvesse kaheksast võistlusest viis paremat tulemust ja neljast teatavõistlusest kolm paremat. Teatevõistlused on kolmetapilised, vaid MM-i on meeste teade neljatapiline.

Meie suusaorienteerujad on suvise treeningute osavõistlusest enamus individuaalselt. Vuokattist

ühistreeningutelt soomlastega peaksid saabuma Ander Ojandu ja Vallo Vaher. Augusti kolmandal nädalal käisime proovimasa Jõulumäe künkaid ja rullirada. Edasi piüüame harjutada ühiselt 27.-01.10.1999.a. Vuokattis, 23.-24.10.1999.a. Võrus (Munamäe-Võru maastikujoogs) ja Iumetreeningud algavad (kui meil varem lund ei ole) Soomes Äkäslompolol 23.11.1999.a. Põhja-Soomes oleku ajal võisteldakse 27.-28.11. ja 04.-05.12.1999.a. Ühistreeninguid korraldame koos kaardiharjutustega detsembri teisel poolel ja jaanuaril algul vastavalt võimalustele ka kodus.

MATI OJANDU

Eesti koondis orienteerumise MM-võistlustel 1999 Šotimaal Ivernessis

Andmaks lehelugejaile - pöidlähoidjaile adekvaatset lühiinformatsiooni oma MM-sooritusest, vastasid kahekso Eesti koondislast järgmistele küsimustele:

1. Nimi
2. MM-I osalesin ... (mitmendat?) korda.
3. Tavarada: kvalif/finaal; koht+kommentaar
4. Lühirada: kvalif/finaal; koht+kommentaar
5. Teade: vahetus+komentaar
6. Minu sõitu MM-le toetasid:
7. Šotimaa on suurepärane, sest.../ Reisi parimad/teravamad elamusid olid.../ Šotimaa erineb/ei erine Eestist ainult...tõttu.
8. Tampere 2001. /Tulevikuplaanid

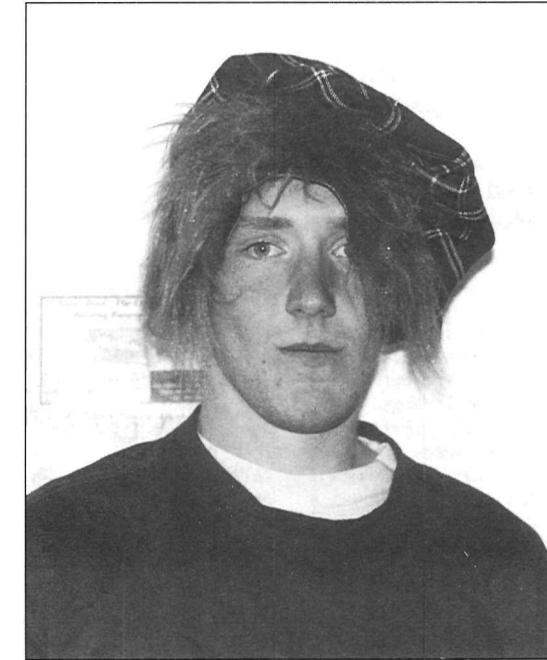
1. KÜLLI KALJUS

2. 4. korda
 3. Tavarada: Eeljooks 6.koht Keskpärane jooks mitmete väiksemate vigadega. Finaali pääsemiseks piisab. Finaal 7.koht Raja alguses olin üsna ebakindel, mida edasi, seda paremaks läks. Suur abi oli Kirsi Boströmist, tänu kellele suutsin leida üles oma võistlusrütmi.
 4. Lühirada
 - Eeljooks 5.koht. Tegin kaks suuremat viga, üks punkti võtmisel ja teine etapil.
 - Finaal 13.koht (maagiline number!). Viienda punktini olid vead tehtud ja medal maha mängitud, jäi veel ainult jalga välja väänata ja lõpuni joosta (alates viiendast punktist kaotasin võitjale vaid 12 sekundit).
 5. Teade
 - Selle hooaja kõige kehvem jooks, aga kõik punktid leidsin lõpuks siiski üles. Kaua läks, aga asja sai!
 6. Minu toetajad: moraalselt toetasid sõbrad ja tuttavad. Rahalised toetused tulevad ehk hiljem.
 7. Šotimaa erinevus Eestist: suuremad mäed, rohkem lambaid ja torupille, valem pool teed sõitvad autod. Soe ja külüm vesi peab neil ka erinevates kraanides voolama. Reisi eredamatel elamusid: Odav tribuline toit mõttameistri, lindude ja ümbermaailma reisi juurde. Väljaväänatud jalgi ja nohune nina jäädvad neile igastades kõvasti alla.
 8. Tampere 2001
- Elame näeme, aga miskit jää kripeldama küll.

1. OLLE KÄRNER

2. MM-I osalesin 1. korda.
3. Tavarada:
- Kvalifikatsioon: 25 koht. Läksin jooksma eeskõige puhest jooksu. Arvasin, et siis on ehk võimalus finaali pääsedaa. Jooks ei tulnud küll eeskujulik, aga õnneks siiski piisavalt hea, et pääsedaa 60 parema sekka. Hindeks tavalline "4".
- Finaal 44 koht. Viimased 4 nädalat olid peas kumisenud numbrid 16km ja üle 600 m tõusu. Mis ma siis ikka stardis teha sain. Kiiret polnud kuhugi. Finišisse oli vaja ju jõuda. Hakkasin vaikselt minema.
- Plaan selge: enne teist joogipunkti(8 km), ühtegi kiiret sammu ei tee. Nii saigi tehtud. Edasi kasutasin seda, mis alles oli jäänud nii hästi ja kokkuhoidlikult, kui oskasin. Kuigi tunne oli petlikult hea pärts tükki aega, vajus pilk ca 1.5km enne finišit lõplikult kanarbiku vahel. Mingi aeg hiljem kinnitas finišisse jõudmist hr. Raidi optimistlik 'teree'. Valmis. Kaks tundi kõva tööd. Viga ei teinud. Siis arvasin, et oli "5" väär jooks. Nüüd arvan teisiti. Oleks saanud paremini.
- Lühirada: Kvalifikatsioon 13. Esimese poolte jooksin tugeva "4" vääriliselt. Teisel poolt sain Grant Bluetti käte ja lasin ennast liigiselt häirida, tehes järjestikku mitme punktiga 15-40 sek viga. Jääb üle vaid unistada, mis tulemuse oleksin võinud saada oma rütmiga joostes. Hinne nigel "4".
- Finaal 50.koht. Rahule võib jäädä esimese kaheksa punktiga. Edasi hakkasin koperdamata ja mõned-sajad meetrid enne lõppu keevitasin veel 'ilusa' tulemuse tarvis ühe korraliku 1,5 min. 'toru'. Hindeks nõrk "3".
- Teade: 3. vahetus. Stardieelne tunne "5". Maastik igati sobiv: lame, kiire, tehniline. Saaks juba metsa. Taanlased vahetavad, Carsten läheb, No on hull, kus tormab. Täna ma jooksen hästi, vähemalt hirmus tahe on.
- Ainult enda eest võisteldes on alati hoopis loium tunne. Oh! Erik tuleb, nii.. plaks ja 'jeehat'. Nää ees slovakku ku.., kimab nagu metsaline, oot-oot küll ma su kätte saan. Jaaaa siis põrraki! esimese kolme punktiga kokku 3-4 minutit viga (peaaegu oleks slovaki käte saanud). Neljandast lähen välja, näen tshhh ku.., selle sain käte. Edasi jooksin pärts hästi. Raja algus "2" ja lõpp "5-", kokku tibatilluke "3".
- Minu sõitu MM-le toetasid: mu klub Orion ja sponsor Metsind.
- Šotimaa on suurepärane, sest... Šotimaa on ilus maa.
- Reisi parimad/teravamad elamusid olid... see kuidas me Erikuga Küllile ja Maretile ümbermaailmareisis ringiga pähe tegime ja rumeenlastega ühel korrusel elamine (nagu selgus, oli neil tiimis tegelikult kaks maailma potentsiaalset esikümne meest, aga milline jama - sedapuhku jäältas neid ebaõnn ja finaaliks sulgus 'napilt-napilt' enne härraste finiseerimist).
- / Šotimaa erineb/ei erine Eestist ainult:
- Šotis peab vaatama enne paremale kui vasakule, muidu võib jama tulla.
- Plaane on alati rohkem kui neid ellu viia jõuab. Tampere on ka üks plaanitest. Hoolimata sellest, et minu tase MMil on umbes sama, mis keskmise neljapäevalise oma Eesti meistrivõistlustel, üritan edasi. Palju sõltub muidugi Eesti riigid: kas tuleb hakata rohkem klubijooksjaks või õnnestub vahel ka Eestit esindada.

1. SIXTEN SILD

2. Võistlejana 5-ndat, üldse 6-ndat korda
3. Tavarada
- Kvalifikatsioon: paar viga kaardijoonistajast erineva arusaama tõttu; 9.koht - rahuldas stardipositsioon finaaliks. Finaal: suuremate vigadeta jooks, kuid mitu halba teevalikut pikkadel etappidel. Väga vähe abi teistest jooksjatest. Valitud liikumiskiirus oleks parimal juhul taganud koha teises kümnes. Raja lõpuosas füüsilselt ja vaimselt väsinud.
- Järeldus: Sel päeval olin tippvormist kaugel. Ei oska hinnata kui palju möju avaldas 4 päeva enne võistlust väljalöönud hüppelilgese vana vigastus. Finaaljooksu järgselt vigastatud jala seisukord oluliselt halvenes.
- Lühirada. Otsustasin enne kvalifikatsiooni starti jooks katkestada, kuna vigastatud hüppelilges vajab arsti sõnl puhkust ja valuga jooksmine ei annaks mulle finaalis niikuinii mingit šanssi.
- Teade
- Pärast Tarvo ja Olle õnnestunud ja Eriku vähemõnnestunud etteasteid pääsesin rajale kümnenudana, kohe pärast Poolat ja enne Tšeshit. Jalg oli hästi teibitud ja sellele mõtlesin vaid esimesel paaril kilomeetril - jooksu takistavas kanarbikus tuli olla ettevaatlik, et mitte jalga väänata. Ebamäärase lagedate ja poollagedatega ning ujuvate reljeefivormidega maaistikus osal sisseelamisraskused juba esimese ja kolmanda KP-ga. Siis hakkas töö laabuma ning poolakas ja tshhh jäid selja taha. Raja keskosas tegin uue 2-minutilise vea kaardi väärä interpretatsiooni tõttu väikeste kõrgustevahedega "uimaste" maaistikuvormide piirkonnas (h5m!). Siin mööodus tshhh. Lõpuosa jooksin enam- vähem veatult ja pingevabalt konkurente nägemata. Lõppkoht 9. Kaotus etapi parimatele 5 - 6 min. Tehniliselt ebastabilne sooritus, füüsiline valmisolek arvestades vigastust isegi väga hea.
- Minu MM-sõitu toetasid: (eraisikud ja/või nendega seotud firmad):
- Raivo Erik
- Veiko Pak
- Tauno Piirikivi
- Aigar Pindmaa
- Arbo Rae
- Toomas Teeekel
- Veiko Ulp
- Suum Vermo
- OK Triangel + perekond Jönsson (Rootsi)
- ... seal on kaunis loodus, palju avarust ja huvitavaid omaastikke. Meeldivaks elamuseks oli banketil tantsitud Ceididh ehk kohalikel rahvatantsudel põhinevad seltskonnatantsud. Suurepärane maa seljakottidega matkasellidele, viskisõpradele ja igat sorti seelikuküttidele.
- Võistlejana - ???
- Vähemalt pealtvaatajana tahan küll kohal olla ja kutsun üles kõiki Eesti O-huvilisi sõitma oma silmaga kaema tehnilise revolutsiooni teostumist orienteerumises. Soomlastel on praeguseks valmis GPS-süsteemil põhinev võistlejate asukoha jälgimise tehnoloogia (selle kasutamise hind MM-il on ca 1 miljon USD!); lisaks plaanitakse näidata lühiraja finaali TV-otseülekandena jne.

Eesti koondis orienteerumise MM-võistlustel 1999 Šotimaal Invernessis

1. TARVO AVASTE

2. 3 korda. Varem 1993 USA-s ja 1997 Norras.
 3. Tavarada: Kvalifikatsioon. Oma eeljooksus 18. koht. Tegin alguses mõned väikesed vead, jätkasin ettevaatlikumalt, tehniliselt keerulised punktid õnnestus läbida veatult. Nädal enne MMi olin paar päeva palavikus ja olin mures, kas suudan haigusest taastuda. Minek oli kvalifikatsioonis vaeviline, olin önnelik, et finaali pääsesin.
 Finaalis 35. koht. Teadsin, et tuleb pikk ja raske võistlus, holdsin ennast raja esimesel kolmandikul veidi tagasi ja keskendusin veatule orienteerumisele. Raja keskel ebaõnnestus pikk etapp täielikult, tegin küll mõistliku teeavaliku, ent ei suutnud seda veatult täide viia. Raja lõpuosas jõudsid tugevamad tagant grupiga järele, endalegi üllatuseks jõudsin selle kiire rongiga kaasa minna. Ka finishiirus oli päris hea, mis näitas, et ma ei suutnud oma võimeid täielikult realiseerida. Mõningate mööndustega jään tavaraja tulemusega rahule.

4. Lühirada: Kvalifikatsioon. Oma eeljooksus 10. koht. Mittemidagiütlev keskpärane sooritus, tegin ühe suure ja mitu väiksemat viga. Päris ära siiski ei lagunenud, kuid finaali pääsesin vist küll ainult seetõttu, et kaart oli ebatäpne ja teised tegid veel suuremaid vigu.
 Finaalis 41. koht. Suutsin hästi keskenduda, minek tundus hea ja raja esimene pool sujuks hästi. Tulid küll mõned väiksemad apsud, kuid pidasin neid ebaolulisteks. Raja teises pooles tegin veidi rohkem vigu, eksisin vaatepunktiga ja eelviimase punktiga. Hoolimata kõigest tundus jooksusamm olevat nii kerge, et lootsin finišeerides kohta 25. parema seas.

1. KIRTI REBANE

2. Esimest korda.
 3. Tavarada: 51.
 4. Lühirada: 36.
 5. Teade: 1. vah. 15. koht
 6. Minu sõitu MM-le toetasid: Harju Kultuurkapital, Sinebrychoff Eesti AS
 7.
 8. –

Kuid vaheajad näitasid, et see tunne oli petlik - olematu jook-sukiirus oli viletta tulemuse pöhiline pöhjas. Ilmselt polnud ma tavarajast piisavalt taastunud. Lühirada oli selle MMi suurim pettumus ja läbipõlemine.

5. Teade: Peale eelmise sügise fiaaskot MK-etapil Vitipalus ei tahnud ma esimest vahetust joosta. Kuna Sixten oli hädas jalavigastusega, siis ei saanud me langeva lehe taktikat kasutada. Mul polnud esimesest vahetusest keeldumiseks ühtegi mõistlikku argumenti ja nii tuli vaikselt nõus olla. Raja alguseosa läbisin veatult, kuid ei suutnud hoida liidrite tempot. Lagedatel kanarbikuväljad kahlamine oli väga raske. Raja teisel kolmandikul hakkas jooks äkki minema ja ma jõudsin liidritegrupist mahapudenutele järele. Märkimisväärsetest vigadest suutsin hoiduda ka raja lõpuosas, vahetuse andsin üle üheteistkümnendana, kaheksast kohast vaid kümme kond sekundit hiljem. Selle MMi parim sooritus, suutsin ennast 95% realiseerida.

6. Tahan tänada Veiko Ulpi, kes minu MMi sõitu rahaliselt toetas ja oma tööandajat AS Aprotet, kes minu sporditegemist on juba aastaid etteheiteid tegemata välja kannatanud.

7. Reisielamuste asemel kirjutaksin MMist üldiselt. Sellel MMil üllatas mind kaartide ja korralduse viles tase. Ma ei mäleta, et oleksin ühelgi varasemal MMil ega MK etapil nii ebatäpsetel kaartidel jooksnud. Kui tavarja finaali ja teate kaart kannatavad veel kuidagi kriitikat (ebatäpseid piirkondi oli sealgi), siis mõlemas kvalifikatsioonis ja lühiraja finaalis, muutis kaart võistluse mitme punkti piirkonnas loteriiks. Tagantjärele võib ainult spekuleerida, kas kogenud rootslane Hakan Eriksson oleks saanud lühirajal medali, kui kaart oleks eelviimase punkti rajoonis reaalset tegelikkust paremini peegeldanud. Samuti oli üllatav et ingased ja šotlased peavad korralduse juures mitmeid olulisi asju ebaoluliseks. Näiteks pidid võistlejad tavaraja finaali stardis oma kotid ise soojenduse ajal vahetult enne starti 300 meetrit mäest alla tasama ja siis õhukses võistlusdressis mäkke tagasi ronima. Jõukamate riikide võistkonnad, kel omal 4-5 abilist kaasas, olid sellest tülist vabad.

Ebaharilik oli ka see, et MMi maaestikult võis võistluse ajal leida rahvavõistluse punkte, mis pidi algama päeva teises pooles.

8. Preagu olen MMist liiga väsinud, et hakata tuleviku suhtes otsuseid langetama. Otsutan oktoobri lõpus, millisel tasemel jätkata. Orienteerumisest päriselt loobuda ma esialgu ei kavatse.

1. ERIK AIBAST

2. Teist korda
 3. Tavarada: Eeljooks sujuks 2/3, seejärel läksid mõtted tulemusele. Finaalipääsuks piisas siiski.
 Finaal: 75. koht. Teadsin, et esimesesse poolde asja pole ja seega oli motivatsioon 70 %. See põhjustas mitmeid pisivigu. Võistlus kujunes pikaks treeninguks.

4. Lühirada: eeljooks: algus hea, kuid pikal etapil tuli 5-minutiline viga. Finaalipääsuks oli önne.
 Finaal: keerasin vindi üle ja rabistades tuli vigu ning jooks ka ei sujunud.

5. Teade: Jooksin 2.vahetust. Heal positsioonil metsa, kuid poolel rajal ei suutnud kohaneda maaestikutübi vahetusega. 2x 3min viga. Võistkonna koht on maksimumi lähedane.

6. Minu toetajad: Ema - moraalselt ja kulinaarselt.

7. Šotlased järgivad traditsioone. Maa on võimsalt köle, loodus meelevallas.

8. Plaane ei ole. Asjaarmastajate kõrgtase on juba mõni aasta käes ja paigaltammuniime ei anna enam inspiratsiooni. Edasiminekuks on vaja funktsioneerivat koondise tööd.

1. RUTH VAHER

2. Teist korda.
 3. Tavarada: Kvalif.- 10 palli skaalas 7,5. Korralik oma jooks.

Finaal - 10-st 4. Raja algus oli talutav, aga lõpus tegin palju valesid otsuseid. Puudus võitlusvaim

4. Lühirada: Kvalif.- 10-st 6. Jõudsin finaali ning raja lõpuosa jooksin peale seda kui olin keskosas kolme punktiga liigsest aega raiasnud liidritega võrdsest, see andis lootust finaalpäevaks.
 Finaal- kaas!

5. Teade: Il vahetus - kehv jooks 10-5. Tehnilised osad läksid hästi, kuid suunaetapidel ei õnnestunud enda liikumist kaardi ja kompassiga kokkusobitada.

6. Lisaks isiklikule pangarvele toetasid minu sõitu MM-le: E.O.Map, OK Cobras, Kanepi vald

7. MEEDE JÄI KIVIAHITETUUR

ning suure magalarajoonide puudumine linnades, hämmastas vähenе rohelus = haljastus – köök oli kaetud kiviga. Šotlaste ja inglaste konservatiivsus on hämmastav, kuid kultuuriprogramm oli peatänaval tihe: tegevus toimus nii päeval kui öösel. Aga liiklusest ei saanud reisi lõpuni midagi aru.

8. Mis halvasti see uesti. Lootus on ebaõnnestujate lohutus...

1. MARET VAHER

2. Teist korda
 3. Kvalifikatsioonis 16. Joosta üllatavalt kerge, kaardiga sain sõbraks hindele 3+.
 Finaal: 25. koht, seda suuresti tänu stardipositsioonile, kuid meeldivalt palju tööd ja otsustusi jää ikkagi enda teha. Arvasin, et rada tuleb tehniliseks.

4. 1.KP-ga ca 2min, siis 2 . ja 3. puhtalt ning tundus juba, et sain kaarti sisse, aga ei. Mida finiši poole, seda ebakindla-

maks muutusin. Mõnus oli lõpuks joosta vaid finišiliini mööda. Finaali vaatasin ka selle äärest.

5. Teade: 3.vahetus. Väike nõrkus ja kurguvalu, paar - kolm 1 - 2 minutilist viga, muidu üsna kindel jooks; hindeks 4— . Võistkonna positsiooni õnnestus siiski pisut tõsta.

6. OK Cobras, Kanepi vald
 7. Kaunid majad (eranditult kivist!) väga ilusate eesaedadega, huvitav floora, meeletult mõnusad tantsud. Kahju vaid, et nad pea kõik oma metsad on maha lõiganud ja miskipärast vales tee-poolles sõidavad.

8. Miks mitte, kui huvi on.

Šotimaal elamus saamas

Neid, kes Eestist omal kulul tahtsid võrrelja enda taset maailma parimatega Šotimaal, 1999 aasta MM-võistlustel, oli kokku 8 inimest. Karja juhiks oli köike enda peale võttiv Leho Haldna. Kaasas oli ka allakirjutanu, kes oma raha kulutamise eest sai meeldiva võimaluse isiklikud elamusid kohustuslikus korras Orienteeruja lehele kirja panna. Nüüd siis asjast nii, nagu pildi-sepaks olnu ja allakirjutanu seda nägi.

Võistluse ja harjutuspaigad olid Invernessist 20-40 km kaugusel. Harjutusmaastikud näitasid kohalikku omapära küllalt hästi, kuid võistlusmaastikele väga sarnased ei olnud. Võistluskaartide kohta võis meie rahvalt üsnagi erinevaid hinnanguid saada, kuid kuna allakirjutanul õnnestus käia vaid harjutuskaartidel, siis ei oska ta erapoole tu vaatleja positsioonilt kogu asja hinnata. Ta võib vaid öelda, et töepoolest, vigu tema nähtud kaartidel esines. Et aga raja läbimise kõrval on orienteeruja pealeks andekas kohaneda võistlusolukorra, kaardi ja maaistikuga, siis erilist rahulolematust võistlejate hulgas märkata ei õnnestunud. Kes lugejaist oma elus on kaardiga metsa pääsenud Norras, eriti Trondheimi ja Lillehammeri

vahelistel aladel, see kujutab piisavalt hästi ette miks võistlusmaastikud "norskidele" sobisid.

Kõik kangemad Skandinaavia ristilipumaad olid seadnud omale eesmärgiks võita paar-kolm medalit ja rootslased koguni veel lisaks naasta koju parima orienteerumisrahvusena. Kuid nende soovid seekord ei täitunud. Eelmistel MM-del Saksas ja Norras oli rootslaste riidades üsna palju veterane ja samu nimesid kohtas nende võistkonnas seogi

kord, kuid meeste hulgas oli välja toodud lisaks peatselt 40-seks saavale Jörgen "King" Mårtenssonile ka 6 ja 8 aastat tagasi startinud Håkan Eriksson (38) ja Michael Wehlin (37). Rootsia naiste riidu kaunistas kohalolekuga Katarina Borg (35). Allakirjutanu arvates oli rootslaste ebaõnnestumise üks peamisi põhjusi nooremate võistlejate rajale mitte usaldamine. Jörgen ütles eravestluses Sixtenile, et rootsi tippude treeningumahud on vähenedenud ning seepärast ei suuda svenskaid enam naabritega sammu pidada. Kaks pronksist teatemedalit jäi seekord nende saagiks. Jörgenil endal oli mingi värske jalavägastus, mistöttu ta startida ei saanud. Seetõttu jäi tal ka saama 10-s MM-medali ja Mr.Orienteerumine oli pisut lõödud asjade käigust.

Soomlased olid üsna medali-janused, võitluslikult mee-lestatud ja meeste hulgas oli uute nägude innukus silmatorkav. Alles hiljaaegu juunioriest välja kasvanud Jari Lakanen ja Juha Peltola kõige kirkamat medalit ei saanud ja nende "kullapalavik" kestab edasi. Intervjuudes Soome lehetele jäi kõlama noorte meeste tahe startida järgmine kord Tampere ainult kuldmedali võitmiseks. Soom-lannad, kes Saksa teatekulla said, jäid seekord kirkaimast medalist 14 sekundi kau-gusele. See 14 sek mõjus naiskonnale kõva lüüa-saamisenä, viimase vahetuse jooks-nud Johanna Asköf ei suut-nud pisaraid var-jata. Meeste teatähise saadi selge vahega, seda nii ette-kui

tahapoolle jäänenut suhtes, kuigi ka mehed sihtisid kõrgeimat kohta austamispoodiumil. Norralased said üle hulg aja mõlemad teativedud ja kuldmedalid meeste tava- ja sprindirajal. Tavaraja ilusaim medal läks ettevarvatult prae-gusel hetkel maa-pa-ri-ma-p-e-t-a-v-a Björnar Vallstadi oman-dusse.

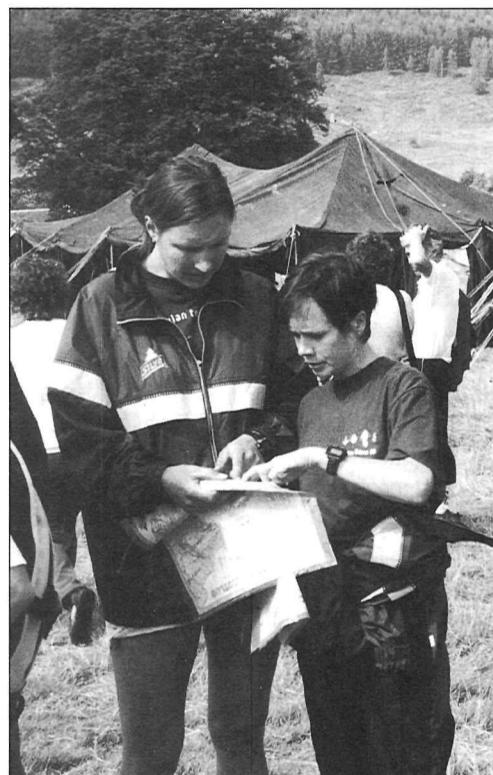
Belgias ja Prantsus-maal juuni oride maa-ilma-meistriks tulnud, täna seks alles teist aasta meeste seas jooksev Jör-gen Rostrup

saanud. Meeldiv oli peale esimest päeva tõdeda, et kõik eestlased pääsesid tavaraja finaali. (Lühiraja eeljooksudes meile sellist õnne enam ei antud). Soome ajakirjanikud vaagisid asja nii ja naa ning tulid suguvendadele selgitama, et teates võib niisuguste võit-tejatega isegi neljandat kohta üritada.....

Meie jooksjatest osutusid tugevamaks nõrgema poole esindajad. Kas just elu vormis, kuid vormis oli Külli küll ja väljajooostud kohad näitavad selget kuulumist rahvusvahelise eliidi hulka. Pronksmedalist lahutas teda tavarajal 86 sekundit (hõbedast vaid 89 sek) ja lühirajal 150 sekundit. Eestis mak-saks selline ajakaotus vaid koha või kaks, maaillmas on aga seis hoopis teine, sest medal ja Külli vaheline mahtus veel terve rodu väga nimekaid ilmajääjaid. Et pilt võistkonna kergeimast täielik oleks, tuleb lisada, et

pääses startima vaid lühemal rajal. Selle võimaluse kasutas sümphaatne, saleda kõrgushüp-paja kujuga noor mees kohe täielikult ära ja lasi kulla oma kaela riputada. Teatejooksu kuldmedaleid läksid norrakad vältima juba kodus kinnitatud võistkondadega, kuhu noort Jörgenit ei pandud. Nad on momendil nii tugevad, et vösidsid värske ilmameistri rahulikult pealtvaatajaks jäätta. Kõik, mis kodus välja mõeldi, viidi ilusti ka ellu. Ettenägemisoskus on trollidemaa o-treeneritel hästi välja arenenud.

IOF-pomode arust oli

Ruth ja Külli: Metsas käib ja linnas käib, igal pool käib töö kaardiga. Foto: Maret Vaher

mehest. Kui kaks järgmist aastat hoolega kulutada tossusid Tampere ümbruse võsastel maa-stikel ja raha suurvoistlustel osalemiseks, peaks nähtud vaev niigi tubli Olavipoja veelgi paremaks tegema.

Eraldi tuleks rääkida leedukatest. Mida Soome ajakirjanikud meile teha soovitasid, seda tegid leedulased sihinkindlalt ära. Teatejooksu esimesel etapil olid nende naised esimesed ja mehed kolmandad, mehed kukkusid võistluse käigus koraks isegi üheksandaks, kuid suutsid siiski eespool oljatega sammu pidada ja viimase etapi lõpusirgel oli Edgaras Voveris ilmselgelt saavutatuga väga rahul. Samuti ei olnud naiste kuues koht mingil moel ohustatud. Mõlemad võistkonnad kuuendad, hiilgetulemus, mida tunnustada

tuleb ja mis meil siiani saamata on jäändud.

Järgmine MM on aastal 2001 ja peetakse Soomes, Tampere lähistel. Allakirjutanu loodab kõigest hingest, et selleks ajaks leidub Eestis 12 võsajooksjat, kes maailma paremikuga vahekordi selgitada tahavad. Vähe sellest, ta unistab, et võistlejad saaksid keskenduda oma üritamistele. Allakirjutanu mõttelend lõob lausa tagant üles, ta soovib, et leiduks huvilisi, kes omal kulul Soome sõites meie võistlejaid kohapeal isegi teenindada tahavad. Ja et lõpusirgeil lisaks Taavi Tatsile veel väga paljud, lausa väga-väga paljud sinimustvalget lehvitaks.

TÖNU RAID

Tõnu Raid oma meelitegevusel: sättimas end pildistama. Foto: Maret Vaher

Ruth, Maret, Kerti ja Külli Tomatini viskimeistrite toodangut mekkimas.

Foto: Tõnu Raid

Rajale tuiskab sportlik nähtus nimega Olle Kärner.

Foto: Tõnu Raid

Jørgen Rostrup – 20-aastaselt maailmameistriks

Jørgeni treeningutest kirjutati talvel Norra o-ajakirjas. Lugesin seda artiklit ja arvasin, et ka "Orienteerija" lugejatel oleks huvitav teada, kui kõvasti harjutab kahekorne juunioride maailmameister. Tõlgigi abiga sai lugu kokku pandud. Nüüdseks on noormees jõudnud tulla ka täiskasvanute maailmameistriks. Seega on jutt võibolla pisut vananenud, kuid loodetavasti siiski huvitav.

Jørgen Rostrup, (sünd. 5.11.1978) on pärit Lõuna-Norrast Arendalist. Praegu elab ta Oslos, kus õpib Oslo Spordiülikoolis. Tema väikse ülikooli-korteri seintele on

kleebitud hulganisti Šotimaa kaarte: Jørgen keskendub täielikult Šotis toimuva MMi lühirajaks. Ka läheks ta parema meelega Suunto Gamesile Soome, kui jooksiks Põhjamaade MV Trondheimis, sest aastal 2001 on MM Tamperes. Ta näeb ainult suuri ja kõige suuremaid eesmärke.

Tahe

Jørgen peab oma edu suurimaks aluseks tahet. Kui ta midagi on eesmärgiks võtnud, siis ta enne alla ei anna, kui on soovitu saavutanud. See on üks peamisi põhjuseid, miks ta palju saavutab. Aga loomulikult teeb ta ka väga kõvasti

trenni. Ise arvab, et seetõttu on ta üle ka oma eakaaslastest Norras, et teised treenivad tunduvalt vähem.

Trenn

Rostrup vihikab madalal kiirusel treenimist. Ta ütleb, et nii on igav joosta. Samuti ei meeldi talle joosta pikalt: ka see on tüütav. Aeglaselt jookseb Jørgen vaid oma klubti trennides, siis kui peab teisega koos jooksma. "Pikkade treeningute asemel treenin kõvasti ja kiiresti", ütleb Jørgen. Väga tähtis osa tema treeningutes on jõuharjutustel (muuhulgas treenib ta ka hüppevõimet). Kiiruse treeningud jookseb Rostrup tihti metsas kaardiga. Seda nimetab ta *relevant* treeninguks e. trenn vastavalt sellele, mida ta vajab. Sügiseti jookseb Jørgen palju teid pidi, kuna arvab, et ta pole kuigi hea jooksja siledal maal ja sügis on just õige aeg selle 'vea' parandamiseks.

Rostrupil on oma treeningufilosoofia: ma joksen - mapen treenima jooksmist - sellepärast ma joksen.

Ehk ta arvab, et kuna tema töö on jooksmine, siis ta peab ka harjutama jooksmist, mitte suusatamist ega rattaga sõitmist vms. Muide, Jørgen vihikab suusatamist: nt talvehooajal 1998-1999 suusatas ta kolm korda.

Jørgenil on oma veendumus ka o-tehnika harjutamise kohta: "Et saada paremaks orienteerujaks, peab treenima kaardiga. Kaarditrennis jooksen alati võistlustempoga. Aeglase tempoga joostes teki-vad harjumused, mida pole vaja. Ma ei taha raisata energiat selle peale, mida mul vaja pole". 1997 aastal moodustas o-tehnika tema treeningutest $\frac{1}{4}$ ja tema arvates on seda vähe. Seepärast tõstis ta 1998 aastal o-tehnika osakaalu treeningutes kolmandikuni.

Oma treeningud võtab Jørgen kokku kolme sõnaga: kõvasti, efektiivselt, üksi.

Jørgeni areng treeningutes on olnud eeskujulikult ühtlane:

- 13 a. 250 h
- 14 a. 312 h
- 15 a. 380 h
- 16 a. 465 h
- 17 a. 560 h
- 18 a. 580 h
- 19 a. 690 h

Ise teen

Rostrupil ei ole treenerit. "Mul pole vaja treenerit, olen iseenda treener. On olnud

palju inimesi, kes püüavad sekkuda minu plaanidesse ja õpetada, kui palju peab treenima. Mul pole seda vaja, tahan oma plaane ise välja arenada. Ainult mina tean, kuidas saan oma keha ja vaimu parasjagu treenida". Jørgen ei kurda Norra treenerite taseme üle, aga arvab, et on leidnud endale õige treeningu-distsipiliini ja teab, mida teha.

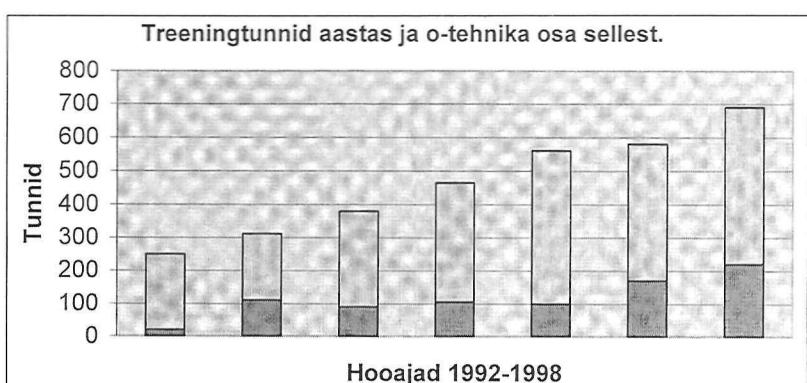
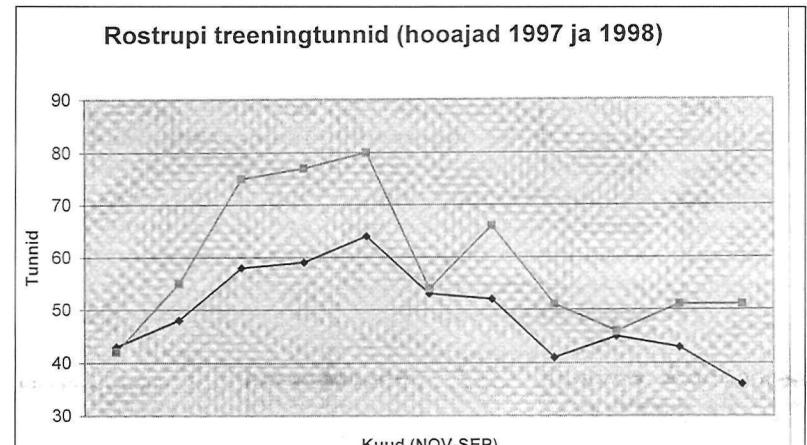
Selleks hooajaks on Rostrup üritanud veel tõsta treeningute aktiivsust ja efektiivsust. Aega kulub trennidele palju, mistõttu kooli, mille nominaalne õppimiseks peab minema mujale elama.

Kõik pole korras isegi Norras

Kaks aastat tagasi põhjustas noormees koos oma kahe hea sobra Hans-Gunnar Omdali ja Jostein Moega Norra o-ringkondades hulganisti kõneainet. Nimelt keeldusid nad liitumast Norra koondisse ja selle pakutavate laagritega. Põhjenduseks oli see, et o-liidu pakutavad laagrid ei ole paremad, kui klubि või enda organiseeritud ja

Ajakirjast "Orienteering"
**ANDERS M. HASLE
ja OLLE KÄRNER**

Foto värskest lühiraja maailmameistrist tegi
T NU RAID

MM Invernessis 1.- 8.08 1999

TAVARADA

Mehed

1 Valstad Bjornar Norway

2 Bjorseth Carl Henrik Norway

3 Berger Alain Switzerland

4 Birklin Jimmy Sweden

5 Ivarsson Johan Sweden

6 Thoresen Petter Norway

29 Sild Sixten Estonia

35 Avaste Tarvo Estonia

44 Karner Olle Estonia

57 Aibast Erik Estonia

Naised

1 Bostrom Kirsi Finland

2 Staff Hanne Norway

3 Asklof Johanna

4 Baker Yvette

5 Sandstad Hanne

6 Kolkkala Reeta-Mari

7 Kaljus Külli

25 Vaher Maret

47 Vaher Ruth

51 Rebane Kirti

52 Lakanen Jani

53 Eriksson Håkan

6 Ivarsson Johan

Finland

Great Britain

Norway

Finland

Estonia

Estonia

Estonia

Estonia

Sweden

Finland

Finland

Finland

Finland

Finland

01:18.33

01:19.10

01:19.37

01:19.46

01:19.58

01:27.05

01:35.59

01:40.54

25.48

26.11

26.14

26.15

26.24

26.44

41 Avaste Tarvo

Estonia

31.02

47 Aibast Erik

Estonia

32.03

50 Karner Olle

Estonia

32.52

Naised

1 Baker Yvette

Great Britain

25.55

2 Bohm Lucie

Austria

26.57

3 Schmitt Gran Frauke

Germany

27.48

4 Jansson Marlena

Sweden

27.50

4 Nymalm Sanna

Finland

27.50

6 Sandstad Hanne

Norway

27.55

13 Kaljus Külli

Estonia

29.17

36 Rebane Kirti

Estonia

32.26

57 Vaher Ruth

Estonia

37.16

1. 3 Norway

2. 2 Finland

3. 33 Sweden

4. 5 Switzerland

5. 6 Great Britain

6. 31 Lithuania

7. 16 Estonia

8. 13 Norway

9. 11 Sweden

10. 10 Finland

11. 8 Germany

12. 7 France

13. 6 Italy

14. 5 United Kingdom

15. 4 Spain

16. 3 Poland

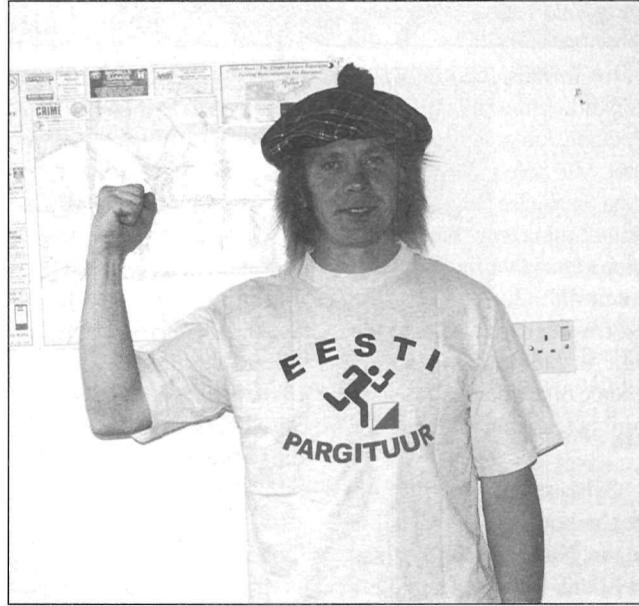
17. 2 Czech Republic

MM hinnanguid

Koht: Šotimaa, Inverness. Turistide närimisest elatuv linn, kus iga teine maja on *Bed & Breakfast*. Üle mõistuse kallis majutus. Maksime ühe narikoha eest kuueinimese, 9 m² toas ca 300 krooni/öö. Pidevalt röhutati veel, et tegemist on eriti soodsa hinnaga. Šotimaa loodus on muidugi kaunis, kuid teed kitsad ja autoturiste liialt palju.

Korraldus: Maailma orienterumine kaotas selle võistluse pidamisega Šotimaal oma aren-

gus 2 aastat. Kõik asjad, mis tippvõistluse juures on olulised olid muidugi olemas, kuid tase oli sama, mis palju aastaid tagasi. Kõvasti nalja sai avamisel, kus planeeritud langevarjushow jäi lihtsalt ära ja IOF lipu asemel tömmati kogemata masti SILVA lipp. Kogu avamine koosnes võistkondade edasi-tagasi kõndimisest ja paarist lühikesest tervituskõnest. Tavaraja finalis ei olnud raadiosidet KP-dega. Interneti kaudu oli võistluse jookse ülevaade seetõttu parem kui

Leho Haldna: tegutses autojuhi, võistkonna esindaja, alaliidu presidendi, zürii liikme, IOF komitee liikme ja IOF volinike workshop'i liikme rollides

Foto: Tõnu Raid

kohapeal olles. Ajakirjanike tööttingimused on ka tavasel põhjamaade rahvavõistlusel paremad kui sellel MM-i.

Selline on aga suur orienterumispoliitika, sest tegu on IOF presidiendi kodukandiga.

Kui viis aastat tagasi, kui hääletati 1999.a. MM-võistluse toimumiskoha, andsin EOL-i hääle Taani kandidatuurile. Šotimaa veenis mind, et tegin õigesti.

Maastikud: mäenõlvadest mõhnastikeni. Tavarada toimus suurtel nõlvadel, lühirada tasandikul ja teade täiesti koduse reljeefipildiga mõhnastikus. Nähtavus hea, kuid joostavus sандivöti, sest pinnas oli ebatasane ja oksarisuga kaetud. Palju oli rammusat sõnajalgla, kuhu korraldajad olid võistlejate oodatavatele liikumisteedele vikatiga teerajad sisse teinud. Pool teatvõistluse kaardist oli kollane, mis tähistas erineva kõrgusega kanarbikku.

Kaandid: erineva tasemega, kuid üldiselt kehva kvaliteediga. Kuulusin rahvusvahelisse töörühma, kes käis võistluse lõppedes kaardi ja maastikuga tutvumas.

Minu arvamus on, et nende kaartide tase jäi võistlejate omale tugevalt alla. Võistlejad liikusid muidugi kiiresti ja paljud kaardivead jäid Neil märkamata, mistöttu väga kõva nurinat kaartide kohta ei olnud. Paljud kaardivead olid parandatud oskusliku rajaplaneeringuga a'la pane KP kõige

kõrgema mää otsa, siis saavad selle kõik ilma veata kätte.

Meie võistkond

Mulle meeldis see kooseis. Tegu oli proffidega, kes teadsid ise, mida teha tuleb. Kahe nädala jooksul võib väikses kollektiivilis tekkida erinevaid sisepingeid. Meil keegi kellelegi närvidele ei kainud ja keegi kellegagi käima ei hakanud. Ühise toiduvalmismisamise muutis huvitavamaks kaks leibkonda. Ruthi leibkond moodustus MM-eelse treeninglaagri läbileinustest ja Maret oma (Külli ikka ka! - toim) hilise-matest saabujatest. Ilmselt hakkas õdede vahel kõögis pihta toiduvalmismisvõistlus, sest mõlemale laudkonna mehed kurtsid liialt maitsva toidu üle.

Võistlejad

Tarvo Avaste (kohad 35. ja 41.) - meie parim mees MM-il. Kõige ühtlasemad jooksud kõigil päevadel. Tavarajal ja teates võitis peaaegu enda võimaluste maksimumi.

Sixten Sild (29., katkestas) - meie vigastuse nahka läinud mees. 3 päeva enne MM-starti tuli Sixteni hüppeliigesesse vesi. Ilmselt oli tegu mingi vana asjaga, sest konkreetset trauma tekkimise hetke ei olnud. Paistetanud ja valutava jalaga ei ole maailmatasemel midagi teha. Lühiraja eeljooksu katkestas, sest muid poleks jalga teatevõistlust enam teha lubanud.

Erik Aibast (57.,47.) - meie emotsiонаalsem meesorienteeruja. Ei saanud jooksu ja orienteerumist kooskõlla. Teeb paljud etapid liidritega vördselt ja siis tuleb pauk - mitmeminutiline viga. Soov head tulemust teha oli suurem kui ettevalmistus lubas.

Olle Kärner (44.,50.) - meie noor, kuid kaine kaalutleja. Muide, lõpetanud Nõo realkooli nagu Sixten ja Tarvogi. Oma esimesel MM-il jooksis riski välivalit ja suutis paljusid üllatada oma stabilsete tulemustega. Oli meeste seas üks nooremaid osavõtjaid üldse. Potensiaali tõusuks on, kas ka aega? Lühiraja maailmameister on Ollest aasta noorem...

Külli Kaljus (7.,13.) - meie parimate tulemuste tegija. Külli tegi oma esimese korraliku MM-võistluse. Jooksuvõimed lubaks tulla maailmameistriks. Puudu on eneseusu ja keskendumisvõimest. 4 päeva pidas vaim vastu, kuid teates oli Külli täielik must auk.

Maret Vaher (25.,eeljooks 16.) - meie eeljooksu ebaõnnestuja. Väga hea jooks tavarajal ja teates. Lühiraja eeljooksus ei kohanenud kaardiga ja tuli häving. Õige taktilaga oleks pidanud igal juhul finaalis olema. Maretil on üldse tänava lühirajal probleemi, sest ei pääsenud ta ka Eesti MV lühiraja A-finaali.

Ruth Vaher (47.,57.) - meie eeljooksude meister. Ruth tegi oma jooksud eelvõistlustel. Finaalid läksid aia taha. Teateks kusus üles ja tundub, et Ruthi ettevalmistusele on sobiv ca 50-minutiline distants.

Kerti Rebane (51.,36.) - meie aktivist ja õnniseen. Kerti on aktiivne tegutseja võistlusvälisel ajal. Ei tea, kas sama iseloomujoon säilib ka võistlusrajal. Oma esimesel MM-alal pääses 1 sekundiga finaali. Korralik koht tuli lühirajalt. Teatevõistluse avavahetuses laskis parematega liialt suure vahe sisse.

Teised

Tõnu Raid - meie andunuim orienterumistreener- ja turist. Tõnule juba kolmas MM järjest oma rahakoti peal kohale tulla ja olla toeks oma õpilastele. Seekord registreeris end ajakirjanikuna, mispeale lehetoimetaja Maret nööridus Tõnult kohe kahe ajalehekülje pikkust MM-lugu.

Leho Haldna - nende arvamust autor. Tegutsesin autojuhi, võistkonna esindaja, alaliidu presidendi, zürii liikme, IOF komitee liikme ja IOF volinike workshop'i liikme rollides

mõne lühikese supluse meres. Päevased temperatuurid küünidid mõnedel andmetel 42 cel-siuskraadini. Esimene tutvumine kaartidega oli toimunud loomulikult kodus, maastikule saime esimest korda 6. juulil, näidisraja päeval. Üritasime endale selgeks teha kõik, milles kodusel loengul räägitud oli. Sixteni soovitus - käia üle kõik koopad, ovraagid ja augud, oli asja eest, sest hiljem võistlusolukorras kordusid need objektid väga sageli. Maastik ise oli väga kiire, madal tammemets mõningate okkaliste põõsaste ning ovraagid, ovraagid ja ovraagid. Kuid sigadeid ei olnud kodus juttu, ning mõnele linnaalapsele ajas jutt metsseasarnastest kodusigadest hirmu peale. Tegelikkuses osutusid notsud sõbralikeks ning võistlusli mittehäärvivateks teguteks.

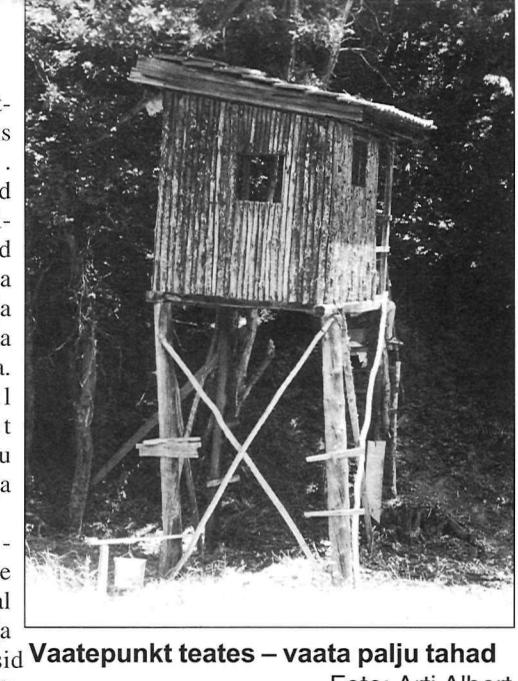
Koondislaste enesetunne **K**enne tavarada oli igati hea ning võistluse eelõhtul toimunud koosviibimisel oli võistlusrõmala kõrge. Nii asuti 7. juuli hommikul tavaraja starti.

D20 rada oli 7.7km ja H20 rada 11.7km 21 KP ja 480 m tõusu. Tulemustest rääkides tuleb aga kummardada tüdrukute ees, kes suutsid tagada endale koht finišiprotokoli esimene kolmandik lõpus. Poiste võistlus kujunes aga kannatuse rajaks. Üldine üllatus oli see, et meie koondise kõvemadki jooksjad totaalselt hävisid ja seda just füüsilselt. Mareki tervis kustus viimasel

Lühiraja finaalides meile lühigeltulemusi ei joostud. Normalsete jooksudega said hakkama tüdrukud ja Priit B-finaalis. Võidurõõmu said aga maitsta taas šveitslased, sest teistkordset krooniti maailmameistriks Regula Hullinger. Pidu oli ka soomlaste leeris, sest tavarjal katkestanud Jonne

Lakanen võttis lõpuks o m a . M õ l e m a d viimatinaintud osalesid MM-i juba neljandat ja ühtlasi ka viimast korda. S i n k o h a l m õ t t e a i n e t meie tuleviku lootustele ja ootustele.

Ülde - üldine võitlusmoral oli langenud ja päh kippusid

Vaatepunkt teates – vaata palju tahad

Foto: Arti Albert

orienterumise suhtes, nagu mõni trekirattur (nimesid nimetamata, lugege uudiseid). Edasised toimetused saavad selles kaosest ainult indu juurde. Ju ei olnud talvised 50-60 tunnised kuud piisavalt sisustatud treeningutega, vaid ca 2h päävas on vähe...

Aga tegelikult me nii nöördinud ka ei ole, sest nagu ütles võistluse korralduskomitee esinaine: tundke elust rõõmu, sest te olete noored! Jõudu teistelegi orienterujatele, kes kuhugi pürgivad.

...aga tegelikult oleme meie kõige paremad!

Vasakult: Pia, Doris, Paul, Priit, Age, Kristjan, Anu ja Marek.

Foto: Arti Albert

ARTI ALBERT
OK Põlva Kobras

Psühholoogilised faktorid orienteerumisspordis 3. osa

Kontsentratsioon

O-võistluse ajal on kontsentreerumine A ja O. Enamus vigu ja eksimusi, mis võistluse ajal tehakse, on põhjustatud kontsentreerumisraskustest. Rajameister püüab tempovahetusega varieerida osaliselt kiirust, osaliselt ajuteguvuse aktiivsust. Kui tuleb läbida mitu kontrollpunkt, mis on üksteisele väga lähedal, siis on suhteliselt lihtne olla kontsentreerunud selle ülesande täitmisele. Kuid niipea, kui tuleb tegemist lihtsa orienteeringusega ja suure kiirusega, tahavad mõtted hajuda, sest võistlejal on liiga vähe mõlemasinet. Kui paljud meist on hakanud ümismise viimast enne starti kuulud laulu?

Kontsentreerunud olemise all mõeldakse oleku, kus tähelepanu on kiivalt suunatud väga kitsale alale. Inimene elab praeguses hetkes ja on nii keskendunud ülesandele täitmisele, et lülitab aja ja ruumi totaalselt oma teadvusest välja. Seega on kontsentratsioon suurenud tähelepanu mingile väiksemale alale. Kõik me oleme mõnikord seda tunnet tundnud näiteks põnevad raamatut lugedes. Lugeja elab raamatustesse täielikult sisse, on võibolla isegi üks selle tegelasi ja unustab hetkeks kõik muu, lülitades selle oma teadvusest välja. Veidi aja pärast ärkad lummusest ja saad taas teadlikuks iseenesest ja ümbrustest. Enamasti on inimesel tagantjärgi väga vähe aimu sellest, kui kaua kontsentreerunud olekus viibiti.

Selline tähelepanelik oleks luuakse muuhulgas seeläbi, et võistlus on midagi sellist, mille järgi igatsetakse, mida peetakse toredaks, põnevaks ja väljakutuvaks ning millega suudetakse hakkama saada. Kui tunne on vastupidine, et võistlus on midagi, mis eriti ei meeldi, siis oled hirmul vigade ees, närvis ees ootava teadmistuse pärast, ei julge täie jõuga joosta, siis on suur risk, et mõtted fokuseeruvad valedel asjadel. Nähakse teisi võistlejaid, mõeldakse sellele, mida tehakse pärast võistlust, see maastik ei sobi mulle jms mõtteid, ei mõelda ülesandele - võistleja ei ole praeguses hetkes.

Aga see just ongi kontsentreerumine - praeguses hetkes, olevikus olemine. **Inimene saab mõjutada ainult olevikku, mitte minevikku ega tulevikku.**

Saavutusele keskendunud või kontsentreerunud

Võidakse öelda, et saavutusele keskendunud olemine on peaaegu sama, mis olla kontsentreerunud. Vahe on selles, et saavutusele keskendunud on olenen enne ülesande püstitamist, kontsentratsioon aga olenen ülesande täitmise ajal.

Inimene on saavutusele keskendunud, kui ta üha enam

kontsentreerub ülesande täitmisele ja lülitub välja kõigest muust peale eelseisva tegevuse. Tegevuse ajal on inimene kontsentreerunud, kui kõrvalised asjad tema tegevust ei häiri. Sealjuures on inimene väga selektiivne ja registreerib vaid tema saavutuse seisukohalt olulisi asju. Võistleja kuuleb oma treeneri häält tuhande muu karjuva inimese seas, nii nagu treener oleks üksi.

Osa inimesi muutuvad vihaseks, kui nad üritavad kontsentreeruda. Häirete mõju uuringud on näidanud, et kolm häiret lühikese aja jooksul põhjustavad vajaduse alustada kontsentreerumist otsast peale.

Seepärast ei ole sugugi imelik inimese reageerimine sagedastele häiretele. On võimalik ehitada üles süsteem ja õppida kontsentreeruma nii, et ollakse häirete suhtes vähemtundlik ja et kontsentreerumiseks kuluv aeg väheneb. Kui

tema teadvuses oleva pildiga. Kui öelda iseenesele, et olen väärusetu, nõrk, luuser, et ei oska joosta kuppelmaastikul, et see kontrollpunkt on raske, sellega ei tohi vigu teha - mis on tulemuseks?

Kui aju tahab mõelda piltides, mis on positiivsed, siis toimub energiline töö. Aju peab nüüd töötama vastutuules, joonistades kõigepealt positiivse pildi "ma leian kontrollpunkt" ning seejärel selle maha kriipsutama või kustutama. Mis jäab järgi? Pilt, mille sisuks on - (miinus) teha oöti = teha valesti!

Peab julgema teha seda, mida tahad teha

Kas see, mida me tahame saavutada on vea tegemine ja punkti mitteleidmine? Ei, lähtepunkt peab olema positiivne ja ofensiivne. Jaapani keeltes ei ole olemas sõna "mitte" ja nüüd on see kustutatud ka orienteeringu sõnaraamatust.

Püüa selle asemel rünnata, püüa teha seda, mida tahad teha, mida tahad korda saata. Peab julgema teha seda, mida tahad teha.

K a r u p o e g Puhhis kirjeldatakse kahte äärust - eesel Iiahit ja Tiigrit. Iiah on pessimist ja nääb ainult probleeme, samal ajal kui Tiiger on ofensiivne, optimistik, positiivne ja nääb ainult võimalusi.

Otsusta ise! Kes sa tahad olla? Ajule on palju lihtsam mõelda positiivses realistikus vormis. Tähtis on saada positiivne pilt sellest, mida tahad näha toimu-

mas. Tuleb otsida pilte, mis vastavad sinu arusaamisele, sinu tundele selle situatsiooni suhtes.

Kui situatsioon on tundmatu, tuleb luua pilt ja katsetada seda tegelikkuses. Kui mingi pilt on olemas, võib seda muuta eelnevad mõjutades.

* Ma jooksen kergelt, ma jooksen kiiremini.

* Seda olen ma varem teinud, seda ma oskan.

* Ma olen tugev ülesmäge jooksus, ma olen tugevam kui minu konkureandid.

* Mulle meeldib joosta raskel mäestikul, ma valdan seda mäestikutüüpi.

* Ma olen närvis ja rahunen, ma muutun rahulikumaks.

* Ilm on külm ja vihma valab, nüüd olen ma lõönud juba pool konkurente.

Kursiivis sõnad on need, mille kallal aju töötab.

See, milline suhtuminen inimesel asja suhtes on, otsustab täielikult, kui palju energiat ta suudab just nüüd vabastada. **Ei ole v õ i m a l i k m õ j u t a d a ilma, raja pikkust, stard-i a e g a , m a a s t i k u mägisust - ehk teiste sõnadega väliseid faktoreid.**

Kuid on võimalik olla olukorraga rahul ja muuta oma suhtumist välistes faktooritesse. Lase neil olla oma sõbraks võistluse ajal. Nad on minu tulemuse jaoks positiivsed.

Pluss- ja miinuspsüühika

Erinevus pluss- ja miinuspsüühika vahel seisneb piltides, mida saadetakse ajusse. Plusspsüühika saadab selgeid, realistikke pilte ja tekib positiivse suhtumise. Miinuspsüühika tekib ebaselgeid ja ebarealistlike pilte ja vastavalt kujuneb ka suhtumine.

Visioon ja eesmärk

Kui ollakse laps, öeldakse oma tuleviku kohta näiteks "tahan saada vedurijuhiks", "tahan saada hokiprofiks", "tahan pääseda riigi koondisse", "tahan saada omale Porchet". Visioon on unistus või soov millestki, milleks tahetakse saada, olla või mida omada. See võib käia mingite asjade kohta, mis tekib põnevust, draamaatikat ja elamus. See võib olla elu üldises mõistes, mida tahad korda saata oma eluajal, mida tahad jäta endast maha.

Visioon või unistus vabastab igas inimeses liikumapaneva jõu ja lusti teööd ja treenida

Visioon võib olla ka unistus spordi alal. Kõigil edukatel sportlastel on või on olnud visioon, mis on aidanud neid nende kires ja kiindumuses treenida tippu jõudmiseks. Visioon või unistus vabastab igas inimeses liikumapaneva jõu ja lusti teha tööd ja treenida. Visioon tekib ka loominulguse leidmaks uusi võimalusi eesmärgi saavutamiseks. Laste mängudes on visioonid tähtsad nii mängu läbiviimiseks kui ka rõõmu jaoks mängus. Väiksena mängitakse tihti, et ollakse keegi teine. Tänased lapsed mängivad tihti, et nad on Jaan Kirsipuu rattasaduldas või Erki Nool staadionil.

Võib öelda, et visioon tähendab eesmärgi nägemist. Eesmärk on näha iseennast

O-võistluse ajal on kontsentreerumine A ja O. Fotol Erik Aibast Balti MV-tel 1999.

Foto: Maret Vaher

Väiksenä mängitakse tihti, et ollakse keegi teine. Fotol Timo Sild (4-a) 1992. a Ilvesteatel. Foto: Sixten Sild

aeg väheneb, on ju lihtsam leida vajalik rahuhett.

Kui aga respekteeritakse inimest, kes tegeleb kontsentreerumisega, siis võib see aidata kaasa paremale kontsentraatsioonile ja lihtsamale suhtlemisele ümbrustevaga.

Suhtumine

Inimene mõtleb piltides.

Seda on oluline teada, kui analüüsida erinevaid suhtumisi. Suhtumine on lihtsatustatud seisukoht mingi asja, isiku, juhtumi, treeningu, võistluse vms suhtes. Suhtumine kujuneb nii, et inimesel tekib pilt mingist asjast, situatsioonist või isikust ja ta hakkab elama selle pildi järgi. Inimene reageerib üha enam teatud eelplaneeritud moel, kui ta puutub kokku situatsiooniga, mis sarnaneb

mas. Tuleb otsida pilte, mis vastavad sinu arusaamisele, sinu tundele selle situatsiooni suhtes.

Kui situatsioon on tundmatu, tuleb luua pilt ja katsetada seda tegelikkuses. Kui mingi pilt on olemas, võib seda muuta eelnevad mõjutades.

* Ma jooksen kergelt, ma jooksen kiiremini.

* Seda olen ma varem teinud, seda ma oskan.

* Ma olen tugev ülesmäge jooksus, ma olen tugevam kui minu konkureandid.

* Mulle meeldib joosta raskel mäestikul, ma valdan seda mäestikutüüpi.

* Ma olen närvis ja rahunen, ma muutun rahulikumaks.

* Ilm on külm ja vihma valab, nüüd olen ma lõönud juba pool konkurente.

Kursiivis sõnad on need, mille kallal aju töötab.

situatsioonis, kus sa täidab oma ülesannet, sooritad selle ja saavutad eesmärgi. Visioon töötab piltides. Tehes pilti selgemaks ja seda üha korrateks, õpitakse see selgeks. Kui pilt on oöti sisse õpitud, leib aju selle kergesti ja kordamine muutub üha lihtsamaks. Selles arengujärgus võib saavutada pre-muskulaarse sisseõpituse. Praktikas tähendab see, et lihased õpivad tegema tööd, mida nad veel ei ole sooritanud! Kui kasutada oma visiooni ja eesmärgi õigel moel, võib kokku hoida palju tunde oma treeningus.

Visioonid või unelmad on olulised kõigile inimestele kõigil tööladel. Tänu visioonidele hakkavad inimesed mõtlema teist moodi, leidma teistsuguseid lahendusi. Fosbury flopp ja Janne Boklövi V-stiil leitati tänu tahtmissele hüpata kõrgemale kõrgushüppes ja kaugemale suusahüpetes. Visioon ja eesmärk on väga sarnased. Vahe on selles, et visioon võib teostuda kunagi tulevikus, kuid eesmärk tuleb saavutada kindlal ajahetkel.

Tölkkinud SIXTEN SILD

Kontsentraatsioon tähendab, et oled tähelepanelik ja ülesandele fokuseeritud. Fotol: EMV teatejoonku avavahetus 1999.

Foto: Harry Veide

XI Kobras Karikas

Karaski 06.-08.08.1999.a.

H8

1. Janis Kalnins	Läti	17.02 [1]	17.55 [2]	12.33 [1]	47.30
2. Aleksandr Ðved	SRD	24.12 [4]	17.01 [1]	16.39 [3]	57.52
3. Kenny Kivikas	Ilves	23.14 [3]	20.20 [3]	15.14 [2]	58.48
4. Martin Ling	Lehola	22.14 [2]	20.49 [4]	16.53 [4]	59.56
5. Ingmar Daub		34.57 [7]	27.14 [5]	18.14 [5]	1:20.25
6. Jüri Joonas	Võru	27.04 [5]	33.16 [7]	20.12 [6]	1:20.32
7. Valter Tänav	RAE	31.21 [6]	28.58 [6]	20.55 [7]	1:21.14
8. Deniss Ðved	SRD	40.01 [8]	42.09 [8]	42.40 [9]	2:04.50
Kasper Mast	HOK			22.16 [8]	

H9

1. Lauri Sild	Võru	13.35 [1]	14.13 [1]	11.00 [1]	38.48
2. Karl Keerberg	SOK	15.25 [2]	20.48 [2]	11.58 [2]	48.11
3. Erki Pellja	JOKA	29.55 [3]	48.01 [3]	16.45 [3]	1:34.41

H10

1. Karl Samoson	Tallinn	12.19 [4]	16.27 [2]	12.19 [4]	41.05
2. Uku Rooni	Orvand	9.41 [1]	22.31 [9]	9.30 [1]	41.42
3. Marko Anton	Lehola	15.34 [7]	15.02 [1]	11.20 [2]	41.56
4. Arturs Paulins	Grundza	11.08 [2]	20.01 [5]	11.46 [3]	42.55
5. Kristo Heimann	Ilves	13.09 [5]	18.53 [4]	13.59 [6]	46.01
6. Sven Oras	Ilves	12.12 [3]	17.26 [3]	17.00 [12]	46.38
7. Hanno Soe	Otepää	13.14 [6]	21.41 [8]	15.16 [8]	50.11
8. Siim Anton	Otepää	22.45 [10]	20.14 [6]	12.50 [5]	55.49
9. Erik Olesk		21.53 [9]	20.23 [7]	15.22 [9]	57.38
10. Kalle Kruusmaa	Rakv	17.00 [8]	25.23 [12]	16.25 [11]	58.48
11. Mikk Kadak	Lehola	27.25 [11]	24.24 [11]	16.14 [10]	1:08.03
12. Anton Mihailov	SRD	32.14 [12]	24.02 [10]	15.03 [7]	1:11.19

H11

1. Martins Purins	Mona	18.00 [1]	24.52 [3]	22.05 [2]	1:04.57
2. Kaarel Nummert	Kape	24.14 [3]	21.53 [1]	28.42 [4]	1:14.49
3. Karl Ranna	Ilves	32.45 [5]	31.06 [4]	22.43 [3]	1:26.34
4. Daniel Lerch	HOK	28.09 [4]	40.21 [5]	42.54 [5]	1:51.24
Kalvis Mihailovs	Avots	21.25 [2]		tühist.	20.06 [1]
Villi Uus	Heer			24.00 [2]	50.32 [6]

H12

1. Indrek Kustavus	Lehola	18.56 [3]	22.09 [4]	25.46 [3]	1:06.51
2. Timo Sild	Võru	18.39 [2]	19.45 [1]	29.21 [6]	1:07.45
3. Rauno Jõgeva	Peko	22.56 [5]	21.33 [2]	26.02 [4]	1:10.31
4. Hannes Kerem	MARU	1.23.18 []	]22.41 []	]25.33 []	1:11.32
5. Kaarel Kure	Kobras	19.13 [4]	29.57 [7]	23.56 [1]	1:13.06
6. Tõnis Uiboupin	Võru	17.02 [1]	33.32 [8]	27.14 [5]	1:17.48
7. Mati Sarap	Ilves	25.24 [7]	23.56 [6]	32.19 [9]	1:21.39
8. Anar Klade	Lehola	33.09 [9]	21.47 [3]	30.07 [7]	1:25.03
9. Timo Ilves	Kape	26.10 [8]	33.50 [9]	32.03 [8]	1:32.03
10. Villem Reitalu	HOK	39.38 [11]	41.13 [10]	41.04 [10]	2:01.55
Meelis Aasma	HOK	53.43 [12]		katkest.	51.29 [11]
Enar Nõmmiste	Kape	36.38 [10]		ei st.	ei st.
Märt Koser	Kobras			tühist.	ei st.

H14A

1. Eriks Lebedoks	Meridian	28.12 [5]	32.06 [2]	36.21 [1]	1:36.39
2. Jaan Tarmak	TON	29.42 [8]	31.41 [1]	41.26 [4]	1:42.49
3. M. Puusepp	Võru	25.22 [1]	35.18 [3]	43.25 [6]	1:44.05
4. Mihkel Järveoja	Kobras	31.57 [13]	37.25 [4]	37.36 [2]	1:46.58
5. Sander Vaher	Kobras	25.27 [2]	37.37 [5]	44.31 [7]	1:47.35
6. Tarmo Anton	Lehola	30.38 [10]	48.29 [12]	49.40 [9]	2:08.47
7. Prits Paasma	Lehola	30.03 [9]	39.45 [7]	59.24 [13]	2:09.12
8. Martin Malva	Rakv	34.49 [14]	45.20 [15]	50.10 [10]	2:10.19
9. Arnas Bedre	Oriens	37.05 [16]	40.12 [8]	59.29 [14]	2:16.46
10. Andres Herm	Võru	31.48 [12]	43.15 [9]	01.33 [15]	2:18.36
11. Andres Aljas	Kape	48.31 [18]	45.18 [10]	56.45 [12]	2:30.34
12. Veiko Kütt		35.14 [15]	49.26 [14]	01.07.27 [16]	2:32.07
13. Kristian Moor	TON	51.14 [19]	1:03.03 [17]	1:17.12 [17]	1:31.29
Helmet Sklave	Orvand	28.01 [4]	51.46 [16]		
Timo Kaljur	Orvand	31.35 [11]	51.18 [15]		
Timo Simonlatser	Rakv	41.32 [17]	49.12 [13]		ei st.
Lauri Malsroos				tühist.	39.04 [3]
Ats Uiboupin					51.22 [11]
Toomas Tomson	Kobras	29.41 [7]			tühist. 48.15 [8]
Vahur Teppan	Ilves			tühist.	38.11 [6]

H14B

1. Madis Kure	Kobras	33.18 [2]	35.11 [2]	36.59 [2]	1:45.28
2. Alar Assor	Kobras	29.58 [1]	34.40 [1]	41.46 [4]	1:46.24
3. Hardi Kaseleht	Ilves	42.11 [4]	40.44 [4]	38.04 [3]	2:00.59
4. Olavi Ottas	Kobras	39.29 [3]	56.56 [6]	34.35 [1]	2:11.00
Ange Laine	Lehola	52.10 [6]	36.52 [3]		tühist.
Jonas Nerep	JOKA	1:06.57 [8]	47.41 [5]		tühist.
Paavo Kroon	Ilves	50.11 [5]		katkest.	1:12.10 [6]
Priit Kuljus	Kobras	54.51 [7]		tühist.	58.45 [5]

H16

1. K Jaudzems	Meridian	32.32 [1]	38.38 [2]	44.23 [1]	1:55.33
2. J Sprogs	Meridian	35.03 [3]	33.22 [1]	53.16 [3]	2:01.41
3. Tõnis Vaiksaar	Lehola	35.34 [4]	42.23 [6]	53.17 [4]	2:11.14
4. Jürgen Einpaul	RAE	40.00 [6]	40.24 [4]	52.23 [2]	2:12.47
5. Mihkel Puusepp	Võru	41.20 [7]	40.54 [5]	57.41 [6]	2:19.55
6. Peeter Pihl	Tammed	39.23 [5]	44.55 [10]	59.22 [7]	2:23.40
7. Erik					

Eesti meistrivõistlused pikal rajal

4.septembril 1999 Leemetis

Start kell 14.00**Võistlusklassid:** HD 16; 18; 20; 21; 35; 40; 45; 50; H 55

Võistlusklassides H 20; H 21; H 35 ja D 21 ühisstart.

Kaart 1:10 000, h 2 m. Seis kevad-suvi 1999.**Mäastik:** Hea läbitavusega valdavalt männimets. Rannaluidet. Kõrguste vahe 15 m.**Tähistus** võistluskeskusesse Kärdla-Kõpu maanteelt Luidjalt.

Parkimine võistluskeskuses 10 krooni.

Pesemine võistluskeskuses.

Saun võistluskeskuses, pilet 10 krooni.

Majutamine: Telklaager (telgikoht 20 krooni), põrandamajutus Kõrgessaare Tervisemajas (20 kr/ öö).**Registreerimine on lõppenud** (Registreerimine klubis poolt kinnitatud registreerimislehel kuni 23.august 1999

Helen MAST, Allika 11-1 KÄRDLA 92412, faks 246 31244 või e-mail helenm@hinet.ee. Registreerimisega samaaegselt tasuda osavõtumaks Hiiumaa Orienteerujate Klubi a/a 1120048611 Hansapangas kood 767.

Osavõtumaksud HD 16:18: 25.- HD 20; 35; 40; 45; 50; H 55: 50.-; H 21: 75.-; D 21:60.-)

Muud: Parvlaevad väljuvad Rohukülast reedel kell 10.30; 12.30; 14.30; 16.30; 19.00; 20.30; 23.00; laupäeval kell 06.30; 10.30; 14.30;

Parvlaevad väljuvad Heltermaalt laupäeval kell 16.30; 19.00; pühapäeval 08.30; 12.30; 14.30; 16.30; 18.30; 21.00

Söidukikohtade broneerimine 15 päeva ette tel. 246 31630 või 247 33 666

Laupäeval, 4.sept. on Heltermaa sadamas kell 10.30 Rohukülast väljuval praamil vastas buss, mis toimetab võistlejad võistluskeskusesse.

Võistluskeskus on EMV-I Hindrekul talus (endine Öngu spordibaaas), **tähistus Emmaste-Kõpu maanteelt**, HKV võistluskeskus Leemetis, tähistus samalt teelt.**Täiendav info:** Helen Mastilt tel. 246 31 629 või 252 99 432

Hiiumaa Orienteerujate Klubi

TA OK maraton

Aeg ja koh: 18. septembril 1999. a. Keila-Joal. Võistluskeskus asub jõe läänepoolsel kaldal, silla läheduses. Tähistus Tallinn-Klooga mnt ristmikel Vääna - Keila-Joa teega (Tallina poolt tulles) ja Keila - Keila-Joa teega (Keila ja Klooga poolt tulles).**Start:** Kell 12.00**Võistlusklassid ja radaid pikkused:** Raja pikkus on orienteeruvalt 13 km.

Arvestus toimub võistlusklassides HD16, HD18, HD21, HD35, ..., HD70

Kaart: Kevad 1999; mõõtkava 1:10000, h = 2,5 m; autor: Andres Kääär**Mäastik:** Kuiv mereäärne mänik, mõlemal pool Keila jõge, keskmiselt liigestatud, valdavalt mikroreljeefiga, palju teid ja radu.**Rajad:** Andres Kääär.**Võistlemise kord:** Kõik osavõtjad stardivad ühisstartist samale rajale. Võistlus toimub hajutusega, kaheringilise nn. "ühe mehe teatena" ja kolmanda, hajutuseta, finiðiringiga. Joogipunkt asetseb ringide vahetuskohas võistluskeskuses.**Registreerimine:** Kuni 10. septembrini Mari Roots, Harku 15, 11611 Tallinn, meili teel aadressil m.roots@tallinnlv.ee või Tallinna neljapäevakul 9. septembril kella 17.00 - 19.00. Piiratud arvul on võimalus registreerida vabadele kaartidele võistluspäeval kuni kella 11.30-ni.**Ümberregistreerimine:** Võistluspäeval kuni kella 11.00-ni.**Osavõtumaks:** 40 krooni, 25 krooni õppijatel ja pensionäridel vastavalt 80 krooni ja 50 krooni võistluspäeval

Osavõtumaks tasuda 13. septembrini 1999. a. TA OK arvele nr 1120066509 Hansapangas (kood 767). Neljapäevakul ja kohapeal registreerudes saab tasuda ka sularahas.

Autasustamine: Üldauhindadega autasustatakse kolme paremat meest ja naist võistlusklassist sõltumata. Auhind on ette nähtud ka iga veterani ja noorteklassi võitjale. Kui aga vanema veteraniklassi parim on edestanud temast noorema(te) veteraniklassi(de) võitjat (võitja), saab ta ka tema (nende) auhinna. Analoogselt, kui noorema noorteklassi parim edestab vanema noorteklassi parimat, siis saab ta mõlemad auhinnad endale.

Klasside H18 ja D18 võitjale paneb rahalised eriauhinnad ? 500 kr välja arvutifirma Baltic Computer Systems. Kui aga nimetatud klassi võitja kaotus võistluste üldvõitjale on väiksem kui 10% võitja ajast, siis on auhinna suuruseks 1000 kr.

Lisainfo: Peep Eemois, 250 68 100, peep.eemois@hansa.ee**Korraldaja:** TA OK**Peakohtunik:** Ilmar Kirjanen, 6565 442, ilmar@ic.envir.ee**Peasekretär:** Mari Roots, 6404 326, m.roots@tallinnlv.ee(järg) XI Kobras Karikas
Karaski 06.-08.08.1999.a.**D40**

1. Saima Värtan Kobras 46.08 [3] 59.48 [1] 1:00.11 [1] 2:46.07
2. Ene Sulg Orvand 42.13 [1] 1:02.47 [3] 1:07.06 [4] 2:52.06
3. Siiri Poopuu JOKA 44.37 [2] 1:03.38 [4] 1:05.37 [3] 2:53.52
4. Anne Keerberg SOK 48.24 [5] 1:02.08 [2] 1:07.48 [5] 2:58.20
5. Gundega Strazdina,Azimuts46.50 [4] 1:10.48 [6] 1:04.51 [2] 2:02.29
6. Marika Kirsipuu TAOK 54.19 [6] 1:10.38 [5] 1:16.50 [7] 3:21.47
7. Aino Koser Ilves 1:11.16 [8] 1:29.02 [7] 1:11.05 [6] 3:51.23
- Ülle Kadak Lehola 55.48 [7] ei st.

D45

1. Gunta Lebedoka Meridian 37.59 [5] 38.42 [2] 44.21 [1] 2:01.02
2. Nelli Karnit SRD 32.39 [1] 37.50 [1] 52.31 [4] 2:03.00
3. Liivi Parik Otepää 38.17 [6] 41.30 [5] 48.16 [3] 2:08.03
4. Vaive Tomann Ilves 36.32 [4] 39.56 [4] 54.44 [6] 2:11.12
5. Maire Limberg Rak 35.39 [3] 39.53 [3] 56.43 [7] 2:12.15
6. Anu Saue HOK 38.50 [7] 51.57 [9] 48.09 [2] 2:18.56
7. Riina Kivilas Ilves 44.42 [10] 59.42 [10] 53.11 [5] 2:37.35
8. Kersti Ploom 42.19 [8] 51.25 [8] 1:09.11 [8] 2:42.55

XXXVIII Hiiumaa karikavõistlused orienteerumises

5.septembril 1999

Start kell 10.00 tavarada**Võistlusklassid:** HD 10 NR, 14, 16, 21, 35, 45, H 55**Kaart, mäastik:** Leemeti-Öngu 1999.a. 1:10000 h 2 m

Valdavalt hea läbitavusega männi-ja segamets. Rannaluidet. Kõrguse vahe 15 m.

Võistluskeskus: tähistus Kärdla-Kõpu maanteelt Luidjalt. Parkimine võistluskeskuses 10.-krooni. Pesemine võistluskeskuses.**Registreerimine on lõppenud** (Võistlejate eelregistreerimine kirjalikult kuni 23.augustini k.a. aadressil Allika 11-1, Kärdla 92412, faks 246 31244 või e-mail: helenm@hinet.ee. Võistlejad loetakse registreerunuks peale stardimaksu tasumist. SardimaksHD 10: 10 kr, HD 14,16: 25 kr; HD 21-45, H 55: 40 kr)**Autasustamine:** Kõigis vanuseklassides autasustatakse esikoha võitjaid Hiiumaa karika koopia ja meenega. Võitjate nimed jäädvustatakse suurele Hiiumaa karikale. 2.-3.kohale tulnuid autasustatakse meene ja aukirjaga, HD 10 klassis autasustatakse kõiki osavõtjaid meene ja aukirjaga.**Majutus:** Põrandamajutus Kõrgessaare Tervisemajas 20.- krooni öö või võistluskeskuses telklaagris (20.-krooni telkimiskohat).**Toitlustamine:** võistluskeskuses ja Kõrgessaare Tervisemajas.**Täiendav informatsioon** klubis koduleheküljel: http://www.dako.edu.ee/HOK või Helen Mast tel. 8 252 99432**Korraldaja:** Hiiumaa Orienteerujate Klubi

EOL kalender 2000.a.

(koos suuremate rahvusvaheliste võistlustega)

Kaldkirjas on Eesti orienteerujaid huvitada võivad suuremad suusavõistlused

JÄANUAR

31.12- 7.1 Veteranide MM O-jooksus Palmerston-North,UUS-MEREMAA

12.-16. Suusa-O MK 1. ja Põhjamaade MV SOOME

22-23 Eesti Noorte MV murdmaasuusatamises 1.etapp Otepää

30 Viru Maraton

Suusa-O MK 2

31.01.- 6.02 Suusa-O juunioride MM SLOVAKKIA

VEEBRUAR

13 TARTU MARATON

27.01.- 6 Suusa-O MK 2.

31.01.- 6 Suusa-O juunioride MM SLOVAKKIA

21-27 Viru Maraton BULGARIA

19-20 Eesti Noorte talimängud Otepää-Elva

26-27 Valdade ja väikelinnade talimängud suusatamises Aegviidu

27 Tallinna Maraton Aegviidu

MÄRTS

5 Haanja Maraton

11.-12 Eesti Noorte MV murdmaasuusatamises 2.etapp Haanja

28.02.- 5 Suusa-O MM (MK 3.) VENEMAA

APRILL

12.-18 Rahvusvah. Koolispordiliidi MV (83-86 sünd HD klassid) Ashdod, ISRAEL

15 MK 1.etapp tavarada JAAPAN

16 MK 2.etapp teade JAAPAN

21-23 METSSIGA 2000; 3-päeva jooks

22 MK 3.etapp,lühirada

23 MK 4.etapp,tavarada

24 MK 4.etapp, viitstart tavaraja põhjal

MAI

27.- 28 Balti MV Lätis 27.-28

JUNI

Eesti MV lühirada, HD 21 teade Valgesoo KOBRAST

30 MK 5.etapp, teade UKRAINA

JUULI

30.06. - 4.07 Euroopa MV UKRAINA

1 MK 6.etapp, tavarada (kvalifikatsioonid)

3 MK 6.etapp, tavarada (finaalid)

4 MK 7.etapp, lühirada,

9.-15 Juunioride MM TŠEHHI

10.-12 Belgium 3-Days 2000 Arlon, BELGIA

12.-15 4 EST; 4 päeva jooks Jussi/Aegviidu, ORION

18 MK 8.etapplühirada SOOME

19 MK 8.etapp lühendatud tavarada SOOME

20 MK 9.etapp lühendatud lühirada SOOME

21 MK 8.etapp tavarada (viitstart 18.-19.07 põhjal)

23-28 O-RINGEN 5 päeva jooks Hallsbergs, ROOTSI

AUGUST

IOF 20.Kongress Leibniz, AUSTRIA

Eesti MV tavarada, noorte ja veteranide teade Ootsipalu, VÖRUM

SEPTEMBER

Eesti MV piikk rada Võiste, WEST

24 Eesti Koolispordiliidi MV Tõrva, EKSL

OKTOOBER

Päevakud Päevakud Päeva

Põlvamaa

OK Põlva Kobras ja Põlva linna karikavõistlused orienterumises 1999.a:
 07.09 Palojärve 9726
 14.09 Mammaste 9608
 28.09 Taevaskoja 9827
 Start avatud 24.augustist 28.septembrini kell 16 - 18.

Järvamaa

31.08 Voose Start avatud 17.30 - 19.00

Hiiumaa

HOKi Neljapäeval 1999.a:
 02.09 Nõmbla
 09.09 Malvaste
 16.09 Malvaste
 23.09 Antoni mägi
 30.09 Antoni mägi

Tartumaa

02.09 Uniküla 99..
 09.09 Vapramäe 9815
 16.09 Aardla 99..
 23.09 Ihaste 99..

Start: 17-19; alates 26.08: 17 - 18.30. Täpne info neljapäevalute toimumise kohta ilmub info Postimehe rubriigis "KES, KUS".

Tallinn

02.09 Harku II
 09.09 Valingu-Rahula

Start: aprillist septembrini 17 - 19.30, septembris 17 - 19.

Finiš suletakse 20.30., septembris 20.00.
 Stardimaks 25 kr, sooduskaardiga (noored ja pensionärid) 10 kr.

Kohalesöidu infot saab eelmiste neljapäevalute teadetetahvlilt, infotelefonilt 6 720 395, ning Internetist aadressil:

<http://www.poniard.ee/ton>

Saaremaa

Saaremaa OKi O-päeval 03.09

10.09
 17.09
 24.09 Paiküla

Täpsustav info Saaremaa neljapäevalute kohta ilmub kohalikus lehes teispäeviti.

Raplamaa

07.09 Rapla Ühisgümnaasium Start avatud 17.30 - 19.00

Stardimaks 10 kr, noortel 3 kr.

Pärnumaa

02.09 Niidupargi põhikool

09.09 Kilingi - Nõmme

16.09 Sindi - Lodja

Start avatud kell 17-19. Neljapäevalute transpordi kohta

ilmub info Pärnu Postimehes. info ka Jõhvika koduleheküljelt (kaasaarvatud võimalik muutused):<http://www.tpu.ee/~ekukk>

Võrumaa

01.09 Obinitsa

08.09 Kütiorg

15.09 Loosi

22.09 Trummipalo

29.09 Kubja

Kolmapäevalute start on avatud:

Kuni 8. septembrini: kell 17-18;

alates 15. septembrist:

kell 16 -- 16.30.

Eribuss "Nooruse"-esisel platsilt

väljub vastavalt 16.30 ja 15.30

Võistlusklassid HD10, 12, 14, 16,

09.09 Kurtna S 18, 21, 35, 45

16.09 Kose Osavõtumaks täiskasvanud 10 kr

23.09 Sinivoore ja õpilastel 5 kr.

30.09 Jõhvi park Kontakttelefonid: (252) 86 756,

Hooaja jooksul võib leida kogu (250) 68 377 ja (250) 33 447 info ka Jõhvika koduleheküljelt (kaasaarvatud võimalik muutused):<http://www.tpu.ee/~ekukk>

Valgamaa

Päevalute on selleks aastaks lõppenud.

Registreerimine lõpeb:

Suunto Games	31.08 (19.09)
TA OK maraton	10.09
Põlva mk MV	10.09
Rapla mk MV	15.09

EOLi kalenderplaan 1999.a

August

L 28.08 Eesti MV tavarada
 P 29.08 Eesti MV teade noored/vet.

OK Orion, Jussi
 OK Orion, Jussi

September

L 04.09 Eesti MV pikk rada
 P 05.09 38.Hiiumaa KV tavarada
 L 11.09 Sügiseteade segateade
 L 18.09 TAO maraton pikk rada
 L 18.09 Põlvamaa MV tavarada
 P 19.09 Põlvamaa MV teade
 L 25.09 Viljandi mk MV tavarada

HOK, Hiiumaa
 HOK, Hiiumaa
 OK MARU, Vitipalu (Nr. 9847)
 TAO, Keila-Joa
 OK Peko, Värska
 OK Peko, Värska
 OK Lehola, Viljandi

Oktoober

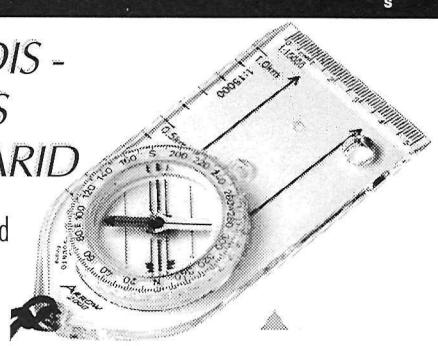
L 02.10 Suunto Games(IOF edetab.)tavarada
 P 03.10 Suunto Games lüh.tavarada
 L 09.10 Jõhvika maraton pikk rada

JOKA, Mustla-Nõmme
 JOKA, Mustla-Nõmme
 RSK Jõhvika, Kurtna Järvistu

ORIENTEERUMISKAUBA OÜ

SELLE KEVADE UUDIS -
 NÜÜD KA EESTIS
 VJ - SPORDI NAASTARID

INTEGRATOR - mudel võistlejale. Eripealsed tagavad jalale kindlustunde igasugusel maastikul.

FALCON - laiemale liistule valmistatud mudel.

VJ-Sporti naastarite pealsed on valmistatud kvaliteetsetest sünteetilisest materjalist, mis ei veni ja säilitab kerguse ka vesisel maastikul.

Orienteerumiskauba OÜ
 13513 Tallinn
 Öismäe tee 98-62
 Tel.: 6 579 671
 GSM: 25 046 904

SUUNTO
 Suunto kompassid kõigile orienteerumishuvilistele - algajatest tiporienteerujateeni.

PÖLVA MAAKONNA MV

Värska, 18-19 septembril
 (tava,teade)

Võistlusklassid:HD12,14,16,18,21,D35H40

Stardimaksud: täiskasvanud 50-, noored 20.- (Põlva MK võistlejale poole hinnaga)

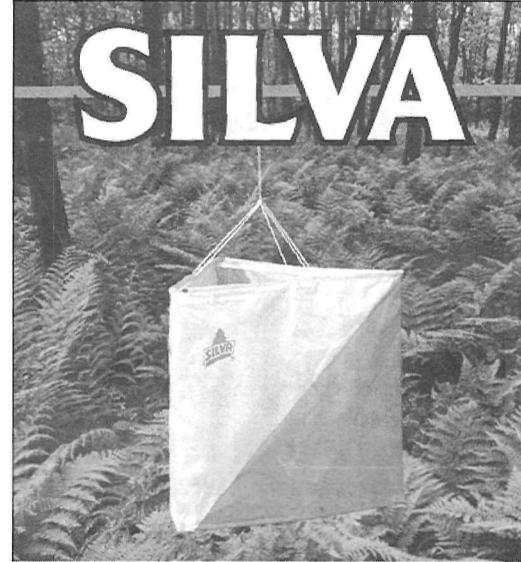
Registreerimine: kuni 10.sept.99 aadressil OK"PEKO" Värska 64001 Põlva MK või e-mail raul@verska.edu.ee

Osavõtumaks tasuda OK Peko arvele Hansapangas 1120074669

Info: 25038962 R.Kudre

Võistuse korraldaja OK Peko

SILVA

Heast varustusest hea enesekindlus!

KOMPASSID, NOGID, NAASTARID, TAITSID, SÄÄRISED, VÕISTLUSRIIDED, SPORDI- JA SELJAKOTID, HALOGEENVARUSTUS, TELGID, MAGAMISKOTID

NB! Silva 1999. a superuudis - SPECTRA kompassid!
 66 OMC Spectra – tippkompass ka suusaorienterujatele

Tule ja tutvu!
 Oled oodatud Silva välimüüki Eesti meistrivõistlustel Kõrvemaal ja Hiiumaal

SILVA orienteerumisvarustus odavaima maailmahinnaga

Silva OÜ Skvaier, c/o Mati Poom, Regati 1-312, tel. 6398692, 8-250 74686

TÄHELEPANU!

Järgmiste Orienteeruja-lehe kaastööde saatmise viimane kuupäev on 10. september!

Orienteeruja toimetus

ORIENTEERUJA

Toimetaja:
MARET VAHER
 Käreda tee 16, Audru, 88301, Pärnumaa tel kodus (244) 64111, tööl (244) 42571 e-mail: maret@uninet.ee

Toimetuse kolleegium:
MATI POOM, TÖNU RAID,
 SIXTEN SILDE

EESTI ORIENTEERUMISLIIT
 Regati 1 11911 Tallinn Estonia
 tel/faks +372 6398681